

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:	v upravnstvu prejeman:
celo leto naprej K 24—	celo leto naprej K 22—
pol leta „ 12—	pol leta „ 11—
četrt leta „ 6—	četrt leta „ 5:50
na mesec „ 2—	na mesec „ 1:90

Dopis naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izšla vsak dan zvečer izvenredni deli in prazniki.

Inserati veljajo: peterskopna petlet vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravištvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Poznamo številka volja 10 vinarjev.
Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto skupaj naprej K 25—	celo leto naprej K 30—
pol leta „ 13—	za Ameriko in vse druge države:
četrt leta „ 6:50	celo leto naprej K 25—
na mesec „ 2:30	

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravištvu (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

194.000 vjetnikov v Galiciji. Zavrtnjeni ruski napadi v zapad. Galiciji. Ruska protiofenziva ob Prutu ustavljena. Uspehi ob Dubici. Položaj na zapad. bojišču.

ZAVRNJENI RUSKI NAPADI V SREDNJI GALICIJI IN VZHODNO OD JAROSLAVA. — NEUDORF ZAVZET. — RUSKA PROTIOFENZIVA SE USTAVILA OB PRUTU. — V BOJIH PRI KIELCIH SO VJELI NAŠI 4000 MOŽ. — OD 2. MAJA SMO VJELI 194.000 RUSOV.

Dunaj, 21. maja. (Kor. urad.) Uradno se razglša: Boji na fronti v Srednji Galiciji trajajo. Ruski oddelki ob Sanu, ki so se še držali od Sieniawe navzdol, smo vrgli preko reke. Vzhodno od Jaroslava so zavzele ruske četve krvavo zavrnile posamezne sunke močnih sovražnih čet. Število vjetnikov nadalje narašča. V hudih ponočnih bojih so naše čete zavzele v naskoku vzhodno od Drohobycza rusko pozicijo, zavzele kraj Neudorf ter napravile pri tem 1800 vjetnikov. Ruska protiofenziva preko Dnjestra v Vzhodni Galiciji se je ustavila ob črti na Prutu. Sovražni poskusi prebiti našo fronto pri Kolomeji so se ponesrečili. Vse napade na to mostno utrdbo smo odbili z najtežjimi izgubami za sovražnika. V bojih v gorati pokrajini pri Kielcih, ki ponekod še trajajo, smo doslej vjeli 4000 mož. Od 16. maja je skupno število vjetnih naraslo za nadaljnjih 20.000 mož; njih število znaša od 2. maja 194.000 mož.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. Höfer, fml.

NEIZPREMENJEN POLOŽAJ NEMŠKIH ČET. — RUSKI VOJAKI S KIJI. IZ HRASTOVEGA LESA.

Berlin, 21. maja. (Kor. urad.) Uradno se razglša. Veliki glavni stan:

Jugovzhodno bojišče.

Položaj je pri nemških četah neizpremenjen. Vzhodno od Jaroslava smo vjeli večeraj sovražnike, ki niso bili oboroženi s puškami temveč s kiji iz hrastovega lesa.

Vrhovno armadno vodstvo.

NAPREDOVANJE NEMŠKIH ČET OB DUBICI. — 1500 SOVRAŽNIKOV VJETIH. — PRI NJEMENU PORAZENE RUSKE SILE BEŽE PROTI KOWNU.

Berlin, 21. maja. (Kor. urad.) Uradno se poroča: Veliki glavni stan:

Vzhodno bojišče.

V okolici Szawel so se vršili le manjši boji. Ob Dubici smo dospeli z našim napadom vzhodno od Podubisa do Betygole ter smo vjeli 1500 sovražnikov. Tudi vzhodno od Miloszajci in Zemigole smo vrgli Ruse čez reko nazaj. Dalje proti jugu boj stoji. Ostanke južno od Niemena poraženih ruskih sil beže dalje v smeri proti Kownu.

Vrhovno armadno vodstvo.

PONESREČENI FRANCOSKI IN ANGLEŠKI NAPADI.

Berlin, 21. maja. (Kor. urad.) Uradno:

Zapadno bojišče:

Severno od Yperna so napadli nemopoliti Francozi ponoči našo pozicijo vzhodno od kanala. Tamkaj boj še traja. Napad Angležev južno od Neuve Chapelle se je v našem ognju razbil. Francoski napad v aillyskem gozdu se je ponesrečil z velikimi izgubami za sovražnika.

Vrhovno armadno vodstvo.

ODGOVOR NAŠE VLADE NA ITALIJANSKO NOTO Z DNE 14. MAJA.

Dunaj, 21. maja. (Koresp. urad.) C. in kr. vlada je odgovorila Italiji, ki je sporočila, da smatra trozvezno pogodbo za razdrto, z naslednjo noto, katero je izročil zunanji minister baron Burian danes popoldne kr. italijanskemu veleposlaniku vojvodi d' Avarna:

»Avstro - ogrski zunanji minister je imel čast, sprejeti sporočilo o razdrtu trozvezne pogodbe, ki mu ga je izročil gospod kr. italijanski veleposlanik po naročilu kr. italijanske vlade dne 4. maja. C. in kr. vlada jemlje odločitev italijanske vlade z mučnim presenečenjem na znanje, ki hoče na tako nepričakovani način razdrto pogodbo, ki je, temelječ na skupnosti političnih interesov, zasigurno našim državam dolga leta varnost in mir ter Italiji notorično koristila. To naše presenečenje je tem upravičenejšo, ker se nanašajo vzroki, s katerimi utemeljuje italijanska vlada svoj korak, na več kot deset mesecev nazaj, in ker je kralj. italijanska vlada od takrat ponovno izrazila željo, vzdržati in še ojačiti alijantne vezi med našima deželama, katero željo smo sprejeli v Avstro-Ogrski ugodno in prisrčno.

Vzroki, ki so prisilili c. in kr. vlado, da je stavila v juliju pr. I. Srbiji ultimatum, so preveč znani, da bi jih bilo treba tu še ponavljati. Avstrija si je bila postavila edini cilj, braniti monarhijo pred prekucskimi spletkami Srbije ter preprečiti nadaljevanje agitacije, ki je merila naravnost na razkovanje Avstro - Ogrske ter je rodila številne atentate in na vsezadnje sarajevsko tragedijo. Ta cilj ni mogel nikakor tangirati interesov Italije, kajti c. in kr. vlada smatra za izključeno, da bi se dali interesi na kakršnoli način identificirati z zločinskimi spletkami, ki so

bile naperjene proti varnosti in teritorialni integriteti Avstro - Ogrske, in katere je belgrajska vlada žal trpela in bodrila. Italijanska vlada je bila sicer informirana in je vedela, da nima Avstro - Ogrska v Srbiji nikakih osvojevalnih namenov. V Rimu smo izrecno izjavili, da Avstro-Ogrska ne namerava, se dotakniti teritorialne integritete ali pa suverenitete Srbije, ako ostane vojna lokalizirana.

Ko je vsled vmešavanja Rusije dobil popolnoma lokalni spor med Avstro - Ogrsko in Srbijo v nasprotju z našimi željami evropski značaj in sta bili Avstro - Ogrska in Nemčija od več velevlasti napadeni, je izjavila kraljeva vlada, da bo ostala Italija nevtralna, ne da bi le količkar namignila, da bi mogla ta, od Rusije povzročena in že dolgo časa pripravljena vojna odvzeti eksistenčni temelj trozvezni pogodbi.

Zadošča, spominjati na izjave, ki jih je dal tedaj umrli marchese di San Giuliano, in na brzojavke, ki jih je poslalo Nj. Veličanstvo kralj Italije dne 2. avgusta 1914 Nj. Veličanstvu cesarju in kralju, da se more konstatirati, da kraljevska vlada tedaj v postopanju Avstro - Ogrske ni videla ničesar, kar bi nasprotovalo določbam naše zvezne pogodbe.

Napadeni od držav trojnega sporazuma, sta morali Avstro - Ogrska in Nemčija braniti svoja ozemlja, toda ta obrambna vojna ni imela za cilj, »udejstvitve programa, ki bi nasprotoval življenjskim interesom Italije.« Ti življenjski interesi, ali to, kar smo mogli vedeti o njih, niso bili nikakor ogroženi. Če bi pa sicer italijanska vlada v tem oziru imela pomisleke, tedaj bi jih mogla uveljaviti in gotovo bi našla na Dunaju, kakor tudi v Berlinu najboljšo voljo za varstvo teh interesov.

Kraljeva vlada je bila tedaj mnenja, da se obe njeni zaveznici sprčo položaja nista mogli napram Italiji

Na predvečer vojne z Italijo.

Avstrija odklanja italijansko izjavo, da je trozvezna pogodba razdrta ter prepušča vso odgovornost Italiji.

sklicevati na zvezo, vendar pa ni sporočila ničesar, kar bi moglo upravičevati mnenje, da smatra postopanje Avstro - Ogrske kot »flagrantno kršitev besede in duha zvezniške pogodbe.«

Kabinet na Dunaju in v Berlinu sta, čeprav sta obžalovala sklep Italije, ostali nevtralna — sklep, ki je po našem mnenju z duhom pogodbe komaj združljiv — vendarle na lojalni način pustila, da je mnenje italijanske vlade obveljalo, in dogovor, ki so se tedaj vršili, so konstatirali, da trozveza še vedno neizpremenjeno obstoji.

Sklicevaje se ravno na to pogodbo, prav posebno pa na njen člen VII., je tudi kraljeva vlada predložila svoje zahteve, ki so smerile na to, da dobi gotovo odškodnino za slučaj, če bi dobila Avstro - Ogrska vsled vojne teritorialne ali drugačne koristi na balkanskem polotoku.

C. in kr. vlada je sprejela to stališče in je izjavila, da hoče vprašanje presoditi. Obenem je naglašala, da bi bilo dokler niso znane koristi, ki bi eventualno pripadle Avstro-Ogrski, težko, za to določiti kompenzacije.

Kraljeva vlada je bila istega mnenja, kar je razvidno iz izjave rajnega marchese di San Giuliano z dne 25. avgusta 1914, v kateri se pravi: »Prezgodaj bi bilo, govoriti sedaj o kompenzacijah,« kakor tudi iz pripomb vojvode d' Avarnskega po naši umaknitvi iz Srbije, »sedaj ni nobenega kompenzacijskega objekta več.«

Navzlic temu je bila c. in kr. vlada vedno pripravljena, pričeti o tem predmetu konverzacijo.

Ko je kr. italijanska vlada, ponovivši svojo željo po nadaljnjem obstoju in ojačenju trozveze, izrekla gotove zahteve, ki so hotele, da odstopimo pod naslovom kompenzacij integriteto delov monarhije Italiji, je akceptirala c. in kr. vlada, po-

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.
(Dalje.)

— Povsem logično bi te moral pomilovati in ti odpustiti. Priznam pa, da bi najbrže za to ne imel dovolj modrosti. Ženin greh ima mnogo gorje posledice; ženina nezvestoba poruši svetost rodbinskega življenja, dočim ona moža . . .

— Ne uniči kakor srečo žene, ga je prekinila Annie. In to je tako brezpomembno!

— Ne, ni brez pomena, če gre za ženo kakor ti. Varaš jo tebe sem strašno trpel, tembolj, ker nisem nikdar prenehal ljubiti te.

Annie ga je začudeno gledala s svojimi velikimi očmi.

— Nikdar me nisi prenehal ljubiti! je ponavljala počasi.

— Nikdar, je odgovoril marki s trdnim glasom. Moje nagnenje do tebe se je od dne do dne večalo; vse moje nežne besede, vsa moja ljubečanja so izražala tisti globoki in

zviseeni čut, ki ga nazivljemo zakonsko ljubezen.

— Ah! . . . In tisti čut, še mnogo globokejši in brez dvoma mnogo zvišenejši, ki ga hraniš za gospo de Blanzac, kako se imenuje ta? je vprašala markiza z žgočo ironijo. Rada bi ga poznala.

— Ljubezen, je odgovoril Jacques neustrašeno.

Anniko lice se je bolešno skrčilo.

— Mislila sem, da samo v romanih more mož ljubiti istočasno dve ženi.

— Žal, tudi v življenju. Glej, soproga postane meso od našega mesa; soproga nosi naše ime, tvori del našega bitja, ljubiti moremo torej tudi izven nje . . . To je taka resnica, da mi je eden mojih prijateljev priznal, da ga vsak trenutek mika potožiti svoji ženi skrb, ki mu jih povzroča njegova metresa.

— Ah, kake ubožice smo me Amerikance! je vzkliknila Annie. In kako malo poznamo nevarnosti, katerim se izpostavljam, ko se možmo z ljudmi, katerih duša je tako različna od naše!

— Annie, življenje dam, da po pravim zlo, katero sem ti prizadel, je del marki iskreno.

— Besede, nič kakor besede, je

odgovorila mlada žena. Dobro veš, da ga ne moreš več popraviti.

— Vsak dan sem pripravljen vrniti ti tvojo prostost.

S silnim naporom je Jacques spravil te besede iz ust. Annie je lahno pobledele.

— Ločim naj se, kaj ne? Izvrstno! Da bode moja nesreča tem večja! Pri vas, kakor pri nas, se nahajajo ločene žene, — tudi one, katerim ne moreš ničesar očitati — v pomilovanja vrednem položaju . . . Težko sem se privadila vašim življenjskim navadam. Čutila sem se osamelo in domotožje me je obhajalo. Zdaj sem se privadila, pridobila sem si prijateljev ter ustvarila dela, ki me zanimajo. Vrniti se v Ameriko, pomeni za me toliko, kakor z nova me izobčiti iz domovine. Dalje je tu Filip. Nočem, da je sin ločenih staršev. Nočem se ločiti . . . Pogosto sem grajala francoske žene, ki nadaljujejo življenje z nezvestim možem. Govorila sem na slepo. Niti mislila nisem na to, da jih vežejo na njihovo mesto otroci. Silo gotovih vezi še — le spoznaš, kadar jih hočeš raztrgati, je dela Annie trdo . . . Sodniki naju ne morejo bolje ločiti, kakor so to storile besede gospe de Blanzac, je nadaljevala z lahno razburjenim glasom. Ta palača in Blo-

nay sta dovolj prostorna, da moreva živeti ločena, ne da sva drug drugemu na potu.

Jacques ni pokazal veselja, ki so ga v njegovem srcu povzročile te besede.

— Kakor želiš, tako bode, je del hladno. Ker se ne maraš ločiti, te moram prositi, da strogo molčiš o vsem, kar se je dogodilo. Ali mi moreš obljubiti, da se hočeš vedno tako vesti, da nikdo ne zasluži resnice?

— Ali ti je na tem, da varuješ ugled gospe de Blanzac?

— Da . . . zakaj žena je, ki se ne more braniti.

— In tudi žrtev osode?

— Gotovo. Pomilovanja vreden je vsak, ki je obsojen v kruto vlogo. Bi li zamenjala ž njo.

— Ne, gotovo ne!

— Vidiš torej . . .

— Dobro, molčala bodem . . . pa ne radi gospe de Blanzac — ni mi na tem, da igram velikodušno ženo — ampak radi tvoje matere in radi svoje rodbine. Da zvedo v Ameriki, kako si se vedel proti meni, rekli bi, to imaš, kar zaslužiš, in da me vidiš, jo še nadalje s teboj živeti, zaničevali bi me. Ne razumeli bi, ne mogli bi razumeti . . . Vsaj temu se hočem izogniti, da ne žalijo moje samoljub-

nosti. Pomirjen bode, skrivnost bode dobro spravljena. Prav toliko mi je na nji, kakor tebi . . . Spor med menoj in gospe de Blanzac bo seveda obudil pozornost. Iskali bodo razlogov in, veruj mi, našli jih bodo.

— Kadar hočete dva moška prikriti vzrok dvoboja, tedaj se navidezno spreta. Stori tudi ti tako. Povod lahko najdeš.

— Poišči si ga sam. Ne znam lagati.

— Poiščem ga, je odgovoril Jacques docela mirno. Sicer pa gospe de Blanzac odpotuje v Deauville, midva pa v Ameriko.

— V Ameriko! ga je prekinila Annie. Misliš li, da si želim tja potovati v teh okoliščinah? Ne bila bi v New - Yorku eno uro in Klara bi že uganila resnico. Jaz sama bi morda ne imela več moči, da jo ji še dalje prikrižam. V Blonay pojdemo najprej, potem napravimo s Keradienjevimi potovanjem po Švedskem, Norveškem . . . ločitveno potovanje . . . kot pendant poročnega potovanja . . . prav po francoski!

Marki je vstal in pristopil k oknu. Nevihta je trajala kratek čas, zjasnilo se je zopet.

— Ali gremo kljub vsemu v hotel des Ambassadeurs? je vprašal, kakor da se ni nič zgodilo.

lagajoč na ohranitev najboljših odnošajev z Italijo, največjo važnost, to podlago za pogajanja, akoravno se po njenem mnenju člen VII. (trozvezne pogodbe, op. ur.) nikdar ni nanašal na ozemlje obeh kompacišcentov, temveč edino le na balkanski polotok.

Pri pogajanjih o tem predmetu je kazala c. in kr. vlada vedno iskreno željo, sporazumeti se z Italijo. — Akoravno je bilo iz etnografskih, političnih in vojaških vzrokov, ki smo jih v Rimu obširno razložili, nemo-goče ustreči vsem zahtevam kraljeve italijanske vlade, to vendar žrtve, ki jih je bila pripravljena storiti c. in kr. vlada, tako velike, da jih more upravičiti le želja, ohraniti zvezo, ki je združevala obe deželi tako dolga leta v medsebojno korist.

Kr. italijanski vladi ni bilo prav, da smo hoteli uresničiti ponujane koncesije šele v nedoločnem času, to je stopraj na koncu vojne, iz česar ona očividno sklepa, da bi na način te koncesije izgubile vso svojo vrednost.

C. in kr. vlada je poudarila materialno nemožnost takojšnje izročitve odstopljenih pokrajin; navzlic temu pa je bila pripravljena, podati vse potrebne garancije, ki naj bi bile izročitve pripravile ter jo za nedolgi termin zagurala.

Očitna dobra volja in sprajljivost, katero je pokazala c. in kr. vlada tekom pogajanj, očividno nikakor ne potrjuje naziranja italijanske vlade, ki meni, da ni upati na sporazum.

Sporazum se da doseči, toda le, če obe strani iskreno žele se pogoditi.

C. in kr. vlada ne more vzeti na znanje izjave italijanske vlade, da hoče pridobiti popolno prostost svojega postopanja in da smatra zvezno pogodbo za nič in v nadalje za neučinkovito, kajti taka izjava kr. vlade se nahaja v odločnem nasprotju s svečano prevzetimi obveznostmi, katerim se je podvrgla Italija v pogodbi z dne 5. decembra 1912. Ta pogodba določa, da traja naša alijanca do 8. julija 1920., pripuščajo odpoved le eno leto pred potekom tega časa, in ne omogoča poprej niti odpovedi, niti ničnosti.

Ker se je kr. italijanska vlada odkrivala vseh svojih obveznosti na samovoljen način, odklanja c. in kr. vlada vse posledice, ki bi mogle nastati iz tega postopanja.

Na Dunaju, dne 21. maja 1915.

»Rdeča knjiga« o pogajanjih z Italijo.

Avstro - ogrska vlada pripravila izdajo »Rdeče knjige«, ki bo natančno z akti pojasnila pogajanja z Italijo. (»Gr. Tgbl.«)

IZ ITALIJANSKE ZELENE KNJIGE.

Iz Milana javlja »Frankfurter Zeitung« z dne 20. maja, da se omejuje italijanska »Zelena knjiga« na diplomatske spise, ki sta jih menjali Avstro - Ogrska in Italija, ne da bi bila s tem tangirana pogajanja s trojnimi sporazumi.

Kot prvi dokument se navaja brzojavka ministra zunanjih del Sonnina veleposlaniku d'Avarna na Dunaju, v kateri se le - ta poziva, naj obvesti avstro - ogrsko vlado, da je smatratu ofenzivno avstrijske armade v Srbiji kot dogodek, ki spada pod člen 7. trozvezne pogodbe. — Kot drugi dokument je naveden odklonilni odgovor Avstro-Ogrske na to obvestilo. Dne 20. decembra 1914 je jela Avstrija izpreminjati svoje stališče. Avstro - ogrski mini-

Osupnena za trenotek vsled markijeve hladnokrvnosti, se je Annie takoj zopet pomirila.

— Bolj kako kedaj, je odgovorila. Glej me sredi komedije, kakor pravo Francozino, ki mora varati, se hliniti in celemu svetu metati pesek v oči! Slabo bom igrala svojo vlogo, opozarjam te. Nikdar nisem imela ničesar prikrivati. Nikdar nisem poznala žalosti.

Ta beseda je Jacquesa zadela v srcu.

— Rajši bi umrl, kakor da sem te užalil.

— Da, toda umrl nisi, moje življenje pa je za vedno izgubljeno.

— Kar mogoče, hočem storiti, da zmanjšam tvojo bolel.

— To ni v tvoji moči.

— Poskusiti hočem.

Pri teh besedah, ki jih je izpregovoril z zelo odločnim poudarkom, je marki odšel tako ponosno dvignene glave, kakor da mu vest nima ničesar očitati.

Annie mu je sledila s pogledom, ki je združeval presenečenje, jezo in neprostovoljno občudovanje. Ustnice so se ji stresle kakor pred jokom in končno so se ji zasvetile solze v očeh. Z neko jezo jih je obrisala, toda tekle so in tekle in prav počasi so pogasile njeno žgočo bolel.

(Dolgo prenočje.)

ster zunanjih del Burian je stavil razne predpogoje. Dne 22. februarja je veleposlanik d'Avarna brzojavil, naj Italija ne vara samo sebe, ker hoče avstrijska vlada stvar zavleči. Minister Burian je dne 9. marca privolil v to, da se prično pogajanja na temelju člena 7. trozvezne pogodbe. Minister Sonnino je stavil pogoj, da se mora odstopljeno ozemlje takoj izročiti Italiji, toda Burian je izjavil, da tega pogoja ne more sprejeti.

Dne 20. marca je prevzel veleposlanik knez Bülow nemško jamstvo, da se odstopljeno ozemlje po sklepu miru izroči Italiji.

Sonnino je nato izjavil, da je voljan, znova pričeti pogajanja, ako stavi Avstro - Ogrska konkretne predloge.

Po preteku 7 dni je baron Burian pozval Italijo, naj prevzame te - le obveznosti:

1. Dobrohotno nevtralnost Italije v političnem in gospodarskem oziru za čas, dokler bo trajala vojna.
2. Svobodo za Avstrijo na Balkanu.
3. Odpoved Italije na vsako nadaljno odškodnino.
4. Podaljšanje pogodbe glede Albanije.

Dne 2. aprila je Avstro - Ogrska ponudila te - le koncesije: Avstro-Ogrska odstopi: Okolico Gardskega jezera, Rovereto, Rivo, Tione, izvzemši Madonna di Campiglio z okolico, nadalje Trident in ozemlje od Borge do Lavisa (kakih 10 kilometrov severno od Tridenta).

Dne 8. aprila je Sonnino na poziv Avstrije naznanil svoje protizhteve:

1. Odstop južne Tirolske z vsem ozemljem, ki je pripadalo leta 1811. k stari kraljevini Italiji.
2. Naborico, Bovec, Tolmin, Gradiško, Gorico, Tržič, Komen in Naborčino.
3. Trst, Koper in Piran tvorijo od Avstrije neodvisno državo.
4. Odstopi se otok Korčula.
5. Desinteresement v Albaniji in pripoznanje italijanskega gospodstva v Valoni.

Od 2. do 3. krožijo neprestano govornice o separatnem avstrijsko-ruskem miru. Zato zahteva konsulta začasen odgovor. Toda Avstrija hoče samo na južnem Tirolskem napraviti nadaljnje koncesije, o kakih drugih prepustitvah pa neče obravnnavati. D'Avarna brzojavlja dne 2. aprila, da ima dunajska vlada z njim nepotrebne diskusije, ker ne verjame, da ima Italija resno voljo za vojno. Vsled tega je Italija podala Avstriji odpoved zveze.

Ta listina pravi, da je Italija zvesto izpolnjevala zavezniške dolžnosti, toda Avstrija da je podala Srbiji znano noto, ne da bi bila o tem prej Italijo obvestila, ali poslušala njene nasvete za zmernost. S tem je dano izhodišče svetovne vojne, status quo na Balkanu moten in ustvarjen položaj, iz katerega bi mogla edina Avstrija imeti koristi.

Kršenje zavezniške dolžnosti je provzročilo, da je bila tudi blagohotna nevtralnost nemogoča (!) Pamet in čut sta izključevala, da bi mogel ohraniti en zaveznik blagohotno nevtralnost, če je drugi posegel po orožju, da doseže interese in cilje, ki so življenjskim interesom drugega diametralno nasprotni. — Kljub temu se je Italija potrudila, zopet vzpostaviti prijateljske odnošaje med obema državama. Pogajanja pa niso imela praktičnih uspehov. Vsled tega razglasa Italija po svoji dobri pravici, da prevzema od tega trenutka naprej popolno akcijsko svobodo ter proglašja svojo pogodbo z Avstro - Ogrsko za ničevno in brez učinka. Ta dokument je izročil dne 4. maja vojvoda d'Avarna ministru Burianu.

Zanimivo je poročilo berlinskega »Lokalanzeigera«, ki je izvedel, da je dala italijanska vlada izdati tik pred tiskanjem iz »Zelene knjige« šest brzojavov, ki so se tikali italijanskih pogajanj z nevtralnimi državami. To črtanje se je izvršilo na željo prizadelih nevtralnih držav.

GLASILO NEMŠKEGA DRŽAVNEGA KANCELARJA O POLITIKI ITALIJE.

Berolin, 21. maja. »Norddeutsche Allgemeine Zeitung« piše: Trozvezna pogodba določa, da nastopi casus foederis istočasno za vse tri zavezniške države, če napadejo 2 ali 3 velesile eno ali dve teh zavezniških držav brez direktne provokacije. »Ko je bila Avstro - Ogrska po atentatu v Sarajevu prisiljena, nastopiti proti Srbiji, je hotela Rusija to preprečiti, mobilizirala vso svojo vojsko ter tako zasledila svetovno vojno. Provokacija je Rusija. Kljub temu se je zdelo Italiji, da ni primorana kot zaveznička pomagati, če, da je Avstro-Ogrska agresivno nastopila proti Srbiji in tako provzročila nastop Rusije, tudi je trdila, da je avstro - ogr-

ska vlada kršila člen VII. trozvezne politike, ker ni obvestila Italije o ultimatumu Srbiji. Sklicevanje na ta člen bi bilo upravičeno, če bi bila Avstro - Ogrska hotela razširiti svojo posest na Balkanu, avstrijska vlada pa je še pred izbruhom vojne v Petrogradu in Rimu izjavila, da svojega ozemlja noče razširiti na škodo Srbije. Avstro - Ogrska in Nemčija bi bili torej upravičeni, da ne priznata ugovorov Italije, toda tega nista storili ter se zadovoljili z izjavo blagohotne nevtralnosti. Poleg tega je izjavila avstro - ogrska vlada še, da je pripravljena napraviti Italiji za kompenzacije. Po smrti San Giuliana pa se je pokazalo, da delujejo v Italiji gotove sile na to, da bi izbile za italijansko nevtralnost še posebne prednosti. Začelo se je oboroževanje, irredentistična propaganda in frankofili so bili na delu. Medtem je dne 19. marca garantirala nemška vlada Italiji, takoj po vojni izvedbo pogodb.

Prve določne ponudbe Avstro-Ogrske koncem marca, ki je obsegala že odstop italijanskega ozemlja v južnih Tirolah, italijanska vlada ni sprejela, marveč je podala svoje zahteve šele dne 11. aprila. Te zahteve so bile:

Absolutna predaja Trentina z Bolcanom vred; mejna ugotovitev ob Soči z Gorico, Gradiško in Tržičem in odstop otoka Korčule.

Vse se naj izvrši takoj in vojaki iz teh pokrajin naj se takoj odpuste. Zahtevala je nadalje popolno suvereniteto nad Valono, Saseno in popolen desinteresement Avstro-Ogrske v Albaniji.

Italija pa je prevzela dolžnost, ostati do konca vojne nevtralna. Zahtevala je tudi, da se avstro-ogrsko vlada ne vmešava v zadevo zasedenja Dodekanesa.

Kljub tem neizmernim zahtevam avstro - ogrska vlada ni prekinila pogajanj in nemška vlada se je trudila, pregovoriti italijansko vlado, da svoje zahteve skrči.

Med temi pogajanjmi je dne 4. maja izjavil italijanski veleposlanik na Dunaju, da smatra Italija zvezo za prelomljeno in da obenem prekliče vse propozicije.

Ta, takozvana odpoved pogodbe, ki teče še do leta 1920., velja torej nazaj do kritičnih dni julija 1914 in je v nasprotju z vsem dotedanjim nastopom italijanske vlade in kralja.

Kaj je pripomoglo k temu, se danes popolnoma jasno še ne da povedati, — ali je bil merodajen pritisk javnega mnenja, podžganega od podkupljenih listov, ali pa obljube sovražnikov centralnih držav.

Še enkrat je razširila Avstro-Ogrska svoje ponudbe. Zgodilo se je to dne 10. maja.

Toliko predzgodovine sedanjega razvoja dogodkov.

SEJA ITALIJANSKEGA SENATA.

Rim, 21. maja. (Kor. urad.) Tudi danes je razpustljeno vojaštvo okrog senata. Vstop je dovoljen samo senatorjem, poslancem in osebam, ki imajo posebne vstopnice. Dvorana in galerije so natlačeno polne. Pogled na dvorano je imponanten. Ministrski predsednik je predložil od poslanske zbornice že sprejeti zakonski načrt, s katerim se dovoljuje vladi za slučaj vojne izredna pooblastila, ter je prosil, naj se načrtu prizna nujnost in naj predsednik določi komisijo, ki bo takoj podala svoje poročilo. Nujnost je bila soglasno in z odobravanjem priznana. Predsednik je poklical v to komisijo več članov. Seja se je na eno uro prekinila. Komisija se takoj sestane v četrtem oddelku dvorane. Po zopetni otvoritvi seje, je knez Colonna, rimski župan, naznanil, da je on določen za poročevalca, da se sliši v senatu odmev glasu Rima, velike matere blestečega cilja narodne epopeje, vzbujevalke velikosti in slave, podžigalke svetega heroizma in največjega poga. (Viharno, dolgotrajno pritrjevanje.) V Rimu, je izjavil govornik, se staka vsa vna italijanskega patriotizma, iz Rima blesti luč, ki je stoletja razsvetljevala svet. Tisti klic bolesti, ki se je l. 1859. iz cele Italije dvigal k velikemu srečanju Viktorja Emanuela, se dviga zdaj k srečanju in naroda. Kralj, parlament in narod, sprejemši soglasno in polni zaupanja ta klic, ročajo danes iz neumrlivega Rima usodo domovine, armade in mornarice pravični vojni. (Viharno pritrjevanje. Klici: Živela armada! Živela mornarica! Živela Italija!) Govornik je potem izjavil: Komisija predlaga soglasno, naj se načrt sprejme, in izrazi armadi in mornarici zanesljivo zaupanje v njeno sveto junštvo in neomajno krepost poštvovalnosti in patriotskega navdušenja in pošlje predvani pozdrav vzvišenemu vladarju. . . . (Vsi senatorji vstanejo s svojih sedežev in pritrjujejo s klici: Živio kralj! Živio

Savoja! Živela Italija!) kakor tudi častitemu princu Savojskemu. (Odobrovanje.) V trdnem zaupanju, da bodo italijanske zastave zmagovito vihrale na naših alpah in na morju. Pozivljam Vas, da sprejmete načrt in kličete: Živela Italija! Živio kralj! — Vsi senatorji in ministri so vstali s svojih sedežev in dolgo pritrjujejo klicali: Živela Italija! Živio kralj! Živela armada! Galerija se je temu klicanju pridružila. Klici: Nabiti na zidove! Cadolini in Mazza sta se pridruživla izvajanjem predgovornika. Canevaro in tovariši so predlagali naslednji dnevni red: Po izjavah vlade, v katerih se volja naroda tako glasno poudarja, preide senat na glasovanje o načrtu. Ministrski predsednik Salandra je izjavil, da sprejme ta dnevni red z navdušenjem. Med ovacijami je bil dnevni red pri glasovanju po imenih sprejet z vsemi 281 glasovi navzočih senatorjev. Zbornica sklene, naj se govornik kneza Colonne javno nabije. Zakonski načrt je bil pri tajnem glasovanju sprejet z 262 proti 2 glasoma. Izid glasovanja je bil pozdravljen z živahnimi aklamacijami. Predsednik Manfredi, želeč srečno usodo domovini, je rekel: Italija pozna sramoto, ki jo more popraviti, sliša krik nerazrešenih dežel in vidi, katera stran se bori za civilizacijo in pravico. Predsednik je izrazil željo, naj se senat združi, da bi proslavil zmago, in je končal s klicem: Živela Italija! Živio kralj! — Vsi senatorji in ministri, ki so predsednikov govor stoji poslušali so priredili dolgo in navdušeno ovacijo in klicali: Živela Italija! Živio kralj! Senat se je odgodil na nedoločen čas. Seja se je na to zaključila.

Bazel, 20. maja. (Kor. urad.) Po nekem poročilu iz Rima se je dogodil v seji senata neljub dogodek. Knez Camporeale, svak nemškega veleposlanika kneza Bülowa, se ni udeležil splošnega navdušenja, zato ga je izklicoval na tribuni se nahajajoči socialisti Tosca. Seja se je morala prekiniti.

BEROLINSKO ČASOPISJE O DOGODKIH V RIMSKI ZBORNICI.

Berolin, 21. maja. (Kor. urad.) Časopisje piše v tonu ostre kritike o včerajšnjih dogodkih v rimski zbornici. »Lokalanzeiger« pripominja k očitku, da Avstro - Ogrska ni poprej obvestila Italije o ultimatumu Srbiji: Salandra menda več na to ne misli, da Italija, ko je na priganjanje Anglije in Francije udarila na Turčijo, tudi ni o tej svoji nameri vnaprej obvestila niti Nemčije niti Avstro-Ogrske. Tedaj se je hotelo celo pojasniti, da pomenja ta vzdržnost posebno obzirnost napram članom trozveze, ki se jim je hotelo spričo njihovih dobrih odnošajev napram Turčiji prihraniti neljube odločitve. »Berliner Tageblatt« piše: Ko so koncem meseca julija stali narodi pred katastrofo, je nekdo vprašal francoskega poslanika v Berlinu, starega Julesa Cambona, zakaj je Francija na vsak način prisiljena, iti z Rusijo. Gospod Cambon je baje odgovoril: »Ker nismo Italijani«. Italija, ki ni šla z zaveznički, bo šla zdaj proti njim, kajti upa, da bo zadala od vseh strani napadeni Avstro - Ogrski oni sunek z bodalom od zadaj, ki spada med najpriljubljenejšie načine bojevanja na jugu. Mi nismo Italijani, vsled tega bo našla Italija tudi Nemčijo na svojem potu. »Vossische Zeitung« pravi: Kakšen vtisk zapuščata parlament, v katerem se je zdaj polastila pijanost vojnega navdušenja, kakor da bi se žrtev intelekta slavila z bakanalom, 300 mož, katerih razum zametava vojno? List primerja Salandra z Macchiavellijem ter pravi: Morda bo Italija kmalu zadosti izvedela, da se je zaračunala glede vtrata in vremena. Odbila je, kar bi mogla dobiti brez prelivanja krvi. Kar bo v vojni pridobila ali izgubila, bo pokazala bodočnost. Eno pa je že brezdvomno izgubila: Čast. Omadeževala se je z najbolj zaničevanja vrednim verolomstvom, ki ga pozna novejši čas. Če je kaj pravičnosti, v zgodovini, tedaj bo ta čin maščevan, kakor zasluži.

ITALIJANSKI ULLTIMATUM.

Dunajski listi poročajo preko Lugana: Italijanska vlada bo izročila najbrž dunajski vladi ultimatum, v katerem bo zahtevala izročitev terre irredente. Na odklonitev te zahteve bo odgovorila Italija z vojno napovedjo.

V Berlinu ne bo izvršila Italija nikakega koraka, temveč bo počakala, da se Nemčija sama pridruži svoji zavezniči. Tudi Turčiji Italija ne bo napovedala vojne.

Berlinski listi konstatirajo, da je špekulirala italijanska vlada na to, da bodete Avstrija in Nemčija napovedali vojno. Iz italijanskih listov je razvidna jeza, da se ta špekulacija ni obnesla.

PRED RAZGLAŠENJEM VOJNE.

Iz Turina poročajo: Po demonstracijah za vojno se je oglasilo več kakor 2000 dijakov iz tukajšnjih visokih šol prostovoljno k vojaški službi.

Iz Lugana poročajo: Dekret vlade je uredil bivanje vseh nesumljivih tujecev v Italiji. Po zglasitvi pri policiji lahko mirno otanejo v Italijo. Samo v slučaju represalij bi se jih interniralo. — Napadi na Nemce se do sedaj še niso dogodili, pač pa so bili na cesti opsovani. Pri nemških lokalih so razbili napisne table in šipe, drugače se nemška lastnina ni poškodovala. — Po poročilih raznih listov se je vrnilo tokom meseca maja samo kakih 5000 italijanskih delavcev iz tujine. V Nemčiji se nahaja še kakih 30.000, v Avstriji pa kakih 15.000 italijanskih delavcev. Listi zahtevajo, da naj konzuli pospešijo povrnitev teh ljudi v Italijo.

Iz Curiha poročajo z dne 20. maja: Od danes dopoldne ob 10. so vse brzgojavne zveze z Italijo prerušene.

Kralj je želel intervencijo.

Poročevalec lista »Baseler Nachrichten« poroča iz Rima: Kralj sam je želel intervencijo in vsled tega ni hotel ničesar vedeti o Giolittiju, ki mu je sicer vedno zaupal. Razrešitev krize, pravi poročevalec, se je vršila na popolnoma konstitucionalen način. Kralj je zasljal vodilne parlamentarce, poklicanje Giolittija pa je deželi prineslo namesto intervencije revolucijo.

Vsi ministri pri kralju.

Iz Chiassa poročajo z dne 20. maja: Danes, v četrtek dopoldne, je sprejel kralj vse ministre v avdienci in je podpisal razne dekrete. Kralj je govoril zlasti s Salandrom in Sonninom. Nato sta ostala pri kralju še eno uro vojni in mornariški minister. Pri njihovem odhodu jih je množica živahno pozdravljala.

Ministrski svet na Dunaju.

Z Dunaja poročajo z dne 21. maja: Včeraj popoldne se je vršil pod predsedstvom ministrskega predsednika grofa Stürgkha večurni ministrski svet, katerega so se udeležili vsi člani kabineta.

Garibaldi.

Mnogo italijanskih poslancev se je že prostovoljno prijavilo za vstop v vojaštvo, med temi tudi socialisti in seveda republikanci. Peppino Garibaldi postane poveljnik v armadi.

Vojško nadzorovanje pisemske pošte v Italiji.

Iz Berolina poročajo: Ženevski »Journal« poroča iz Chiassa, da so se 17. t. m. na vseh obmejnih krajih Italije vpostavili vojaški poštnadzorovalni uradi. Isti dan je ustavila italijanska pošta promet zaprtih pisem iz in v inozemstvo.

Sodba švicarskega lista o italijanski armadi.

Curih, 21. maja. »Neue Zürcher Zeitung« piše: Italijanski častniki so si sami na jasnem glede nepopolnosti italijanske armade in se bridko spominjajo dogodkov v Libiji. Iz Italije prihajajo poročila, da je del na meji stoječih čet uprav revolucioniran. Italijanska mobilizacija se ne da primerjati z nastopom nemških čet. Del armade je prenaščen republikanskimi nazorov, se vdaja socializmu in tudi disciplina je slaba.

Pravo razpoloženje v Italiji.

Berolin, 21. maja. (Kor. urad.) Wolfvov urad je dobil iz Rima sledeče zakasnelo poročilo svojega privatnega poročevalca: Čeprav objavlja intervencionistično časopisje zelo dolge brzojavke o dozdnevem vojnem navdušenju v provinci, soglašajo vsa verojetna poročila v tem, da pravzaprav nočejo niti industrija in trgovina v severni Italiji niti vinogradniki na jugu ničesar vedeti o vojni. Tudi v glavnem mestu je razpoloženje slabo. Divji izgredivi drhali v zadnjih dneh seveda niso izgrešili svojega učinka. Giolitti, ki je dobil sto in sto pisem s smrtno grožnjo in ki ni mogel več iti iz svoje hiše, ne da bi bilo v nevarnosti njegovo življenje, se je vrnil v svoj piemontski rojstni kraj Cavour. Drugi prijatelji miru med poslanci in senatorji, ki so jih na javnih krajih zmerjali in preteпали, se morejo komaj še pokazati na cesti. Vojno časopisje neprenehoma besno napada one, ki se nahajajo v okolici kraljevi in ki jih smatrajo za nasprotnike vojne. Zahtevajo tudi, naj ti odstopijo. Pač pa pozdravljajo isti elementi kralja povsod, kjer se pokaže, z »Evviva la guerra!« in »Evviva il re!«, elementi, ki vsak večer demonstrirajo pred angleškim, francoskim in ruskim poslaništvom in ki pripadajo večinoma radikalni in republikanski smeri. Javna tajnost je, da so pred kral-

kim prefekti kraljevstva, povprašani po razpoloženju v svojih departmajih, izvemši prefektov notorično revolucionarnih provinc Milan, Mantua, Ravenna in Ancona, soglasno izjavili, da želi prebivalstvo mir. Vsako tudi ve, da je skoro ves senat in vsa številna večina zbornice proti vojni. Videti je pa že vnaprej, če stopi ministrstvo danes pred parlament, da bodo preplašeni prijatelji miru molčali ali pa iz strahu, da jih bodo smatrali za nepatriotične, strinjali se z vojnim vpitjem. Tako se je tudi faktično zgodilo. Kakor tako pogostoma v romanskih deželah, terorizira manjšina večino.

ITALIJANSKI KRALJ ODPOTUJE V PARIZ?

Švicarski listi javljajo, da odpotuje italijanski kralj Viktor Emanuel prihodnje dni v Pariz.

GROF TISZA O ITALIJANSKI KRIZI.

V ogrski magnatski zbornici je včeraj odgovoril ministrski predsednik grof Tisza na vprašanje grofa Avrela Dessewffyja sledeče: Visoka zbornica! Vlada je izvedela iz časopisov o dogodkih, ki so se včeraj odigrali v italijanski zbornici. Vendar pa ni dobila od italijanske vlade, odkar je bila ta znova poverjena, do sedaj, to se pravi, v kolikor smo informirani, nobenega poročila. V teh okoliščinah se želim za sedaj vzdržati vsake izjave in prosim visoko zbornico za največjim spoštovanjem, naj se postavi na isto stališče. (Splošno pritrdjevanje.), kajti mnenja sem, da moramo mi mirno čakati na postopanje, h kateremu se bo italijanska vlada popolnoma spontano in brez vplivanja od naše strani, odločila, ter po tem določiti naše ravnanje ter izvajati konsekvence. (Splošno odobravanje.) Prosim, sprejmite to izjavo na znanje. (Pritrdjevanje.)

Mirna samozavest v Budimpešti.

Budimpešta, 21. maja. V parlamentu presojajo položaj popolnoma mirno. Skalnato trdno zaupanje v zavezniške armade je neomajno; povsodi vlada ogorčenje nad postopanjem Italije in prepričanje, da bomo premagali tudi to nevarnost.

Razpoloženje v Zagrebu.

Iz Zagreba poročajo: Italijanske zahteve po ozemlju so tu povzročile veliko ogorčenje. Posamezni deli ozemlja, ki jih Italija zahteva, so namreč popolnoma hrvaški. Predvčerajšnjim zvečer so se v Zagrebu vršile navdušene patriotične manifestacije pred Jelačićevim spomenikom in pred banovo palačo.

ŠVICA PREVZAME VARSTVO NEMŠKIH DRŽAVLJANOV V ITALIJI.

Iz Berna poročajo z dne 20. maja: »Bund« poroča, da je nemška vlada naprosila švicarski zvezni svet, da naj prevzame varstvo nemških interesov v Italiji. Zvezni svet je ugodno odgovoril.

TUDI POSLANIKA PRI VATIKANU ZAPUSTITA RIM.

Berlinski listi javljajo, da zapustita ob izbruhu vojne Italijo tudi nemški in avstrijski veleposlanik pri Vatikanu, ker bo Italija najbrže suspendirala § 11. garancijskega zakona.

ITALIJANSKO BOJIŠČE.

Iz Ženeve poročajo: Italijanski ministrski svet je razpravljal v torko o izrednih ukrepih za slučaj vojne. Vse gorenje italijanske pokrajine, severno od Bologne, bodo proglašene za vojni okoliš.

GIOLITTI O POLITIKI ITALIJE.

»Journal de Geneve« prinaša intervju z Giolittijem, ki se je izrazil: Zagvozdene smo med dvema državama skupinama. Nemčiji in Avstro-Ogrski ne sledimo v vseh njunih sklepih o življenju in smrti. Nasprotno sem delal vedno na to, da ne pademo svojemu staremu zavezniku v hrbet. Ljudstvo ne more biti za to vojno tako zelo navdušeno, niti če gre proti Avstriji. Mi imamo na vratu že vojno v Libiji, druga vojna bi utegnila prekiniti naše moči. Še ne vemo, kaj bo prinesla zmaga, gotovo pa je, da bi imel poraz za posledico razpad dežele. To si moramo prav dobro zapomniti. In če smo svoje korake dobro premislili, jih moramo še enkrat premisliti. Če bi bili ostali mirni, bi bili dobili od obeh strani prav dragocene kompenzacije.

ITALIJA IN TROJNI SPORAZUM.

Bazel, 20. maja. (Kor. urad.) Po privatnih poročilih lista »Baseler Anzeiger« iz Chiassa je razložila Italijo, da je njen nastop odvisen od grožnje Angleške, da bo zatvorila morsko ožino pri Gibraltarju, če se

ne pridruži državam tripleentente. Če pa se Italija prikloni trozvezi, ji je Anglija dovolila predujem treh milijard lir in prevzela garancijo za neskranjano posest delov Avstro-Ogrske, ki morajo pripadati Italiji, za kar pa se mora Italija zavezati, da pošlje od svojih čet 150.000 mož ob Dardanele in 300.000 mož v Champagno.

STALIŠČE ROMUNSKÉ.

»Kölnische Ztg.« poroča iz Bukarešte po romunskem vladnem listu »Indépendance Roumaine«: Sedanja diplomatska pogajanja obenem z izredno delavnostjo na bojiščih je znak, da smo blizu vrhunca krize. Čudno je, da stavijo države, ki so stale od leta 1911 do 1914 na bojiščih, pretirano visoke zahteve, dasiravno poznajo grozote vojne. Bati se je, da bodo vodilni državniki zapletli te države nepremišljeno v svetovno vojno. To velja tako za balkanske države, kakor za Italijo.

List dostavlja, da očitno romunska vlada noče zapustiti svojega nevtralnega stališča, če ji vlade, ki se z njo pogajajo, ne dajo garancije, da je Romunska glede svoje bodočnosti lahko popolnoma pomirjena. Države tripleentente tega ne morejo garantirati, zlasti ker v svojem sedanjem kritičnem položaju na bojiščih pač obljubljajo vse, ne morejo pa izpolniti nobene obljube.

»Independence« konča: Male in velike, vse narodnosti imajo svoje zahteve jasno vtisnjene v duši; narodi slede samo svoji zastavi in služijo samo svojim interesom. Noben narod v Evropi ne bo danes soglašal s tem, da ga napravijo drugi za svoje orodje in da bi prelival svojo kri za stvar, ki ni njegova.

»Universul« piše: Ne verjamejo, da bo oboroženo vmešavanje Italije provzročilo zmago entente. Deset mesecev se bojujeta centralni državi proti številnim sovražnikom in nista niti vojaško, niti gospodarsko izžeti. Nasprotno! Ta čas sta prizadejali sovražnikom toliko udarcev, kakor je to v zgodovini brezprimerno. Razen tega sta imeli priliko opazovati dvoumno politiko Italije ter sta brez dvoma storili vse potrebno. Če pride do razpora med Italijo in centralnima državama, sta ti dve najbrže pripravljene. Pri tem so pripomogle velike zmage v Karpatih in Galiciji, da morata poslati tam proste čete proti novemu sovražniku.

Nastop Italije na bojišču bo za zaveznike brez velike koristi. Centralnima državama je pa v poduk, kako Italija respektira pogodbe in kako lahko miselno meče od sebe desetletja trajajoče prijateljstvo. Romunska pa, ki dela realno politiko, tej avanturi ne more slediti. Interes države in naroda ji naravnost narekuje, da se ne pridruži akciji Italije in da prepusti Italiji sami, da nosi posledice svoje politike.

Dolžnost romunske javnosti je, da podpira svoje odgovorne faktore. Svet naj vidi, da se politika Romunske ne dela niti v Rimu, niti drugod, marveč samo v Bukarešti. V tem odločilnem trenutku gre naša pot narazen od poti Italije. Pri vsem oziru na naš skupni izvor, na katerega smo pogosto mislili, se moremo to pot le z boleštno in obžalovanjem ozirati na sedanjo politiko Italije.

Italija in Nemčija.

Nasprotje Italije do Avstrije je staro. Porodilo se je iz nacionalnih nagibov, poostroilo pa je v novejšem času tudi križanje drugih interesov. Napačno pa bi bilo misliti, da vlada v Italiji glede Nemčije še danes tisto razmerje, kakor v letu 1870. Trozveza ni bila Italijanom nikoli simpatična, tudi tedaj ne, ko so jo očiščeno odobraval, zagovarjali in slavili. Italijanski interesi sicer niso nikdar prišli v direktno nasprotje z nemškimi, a vendar so italijanske simpatije za Nemčijo ugasnile še pred aneksijo Bosne. To je pokazala konferenca v Algicirasu. V anksijski krizi je Nemčija odločno stala na strani Avstrije in v Italiji je tedaj nastalo veliko gibanje tudi proti Nemčiji. Poostrovalo je to nasprotje tudi dejstvo, da so si znali Nemci v Italiji pridobiti znamenite gospodarske pozicije. Italijani so bili do ustanovitve kraljevine narod plemenitajšev, duhovnikov, advokatov, pisateljev, rokodelcev, kmetov in trgovcev. Združenje vseh dežel v eno kraljevino jih je pripravilo v popolnoma nove probleme, finančne, industrijalne, železniške in parobrodne. Na vseh teh poljih so jim bili Nemci učitelji. V italijanskih industrijalnih podjetjih in v bankah je med ravnatelji, uradniki in delavci jako mnogo Nemcev, ves parobrodni promet med Genovo in Južno Ameriko je v rokah hamburške parobrodne družbe in nešteto hotelov v Italiji je v nem-

ških rokah, kar je spričo velikanskega tujskega prometa vir velikih dobičkov. Tudi je treba vedeti, da si je nemška kemična industrija znala zagotoviti vse italijanske trge v taki meri, da je pred nekaj leti italijanski kongres zdravnikov, ki je zboroval v Milanu, zelo sovražno nastopil proti nemškemu medikamentom. Nasprotje Italije do Nemčije izvira torej ne samo iz političnih nagibov, ampak tudi iz gospodarskih.

Italijansko vojno brodogradnjo.

Italija šteje 20 bojnih ladij, izmed katerih začetkom vojne 4 še niso bile dograjene. Ti štirje nadreadnoughti so nad 200 m dolgi in je bila njih hitrost preračunjena na 25 milj na uro. Oboroženi bi morali biti z 8 topovi, alibra 38 cm, 16 topovi, kalibra 15,2 cm in 24 topovi, kalibra 7,6 cm. Drugi tip »Caio - Duilio« iz leta 1913 ima 13 topov, kalibra 30,5 cm, enako tudi tip »Conte di Cavour«. Tip »Dante Alighieri« ima 12 30,5 cm topov. Drugi tipi so starejšega izvora in sicer od leta 1890. do leta 1907. Najstarejša ladja te skupine je »Sardegna«, 130 m dolga, 23 m široka ter sega v vodo 8,6 m. Armatura obsega 4 tope, kalibra 34 cm, 8 topov, kalibra 15 cm, 16 topov, kalibra 12 cm, in 16 topov, kalibra 5,7 cm. Najmanjša je »Emanuele Filiberto«, ki je dolga 111 m ter ima 4 tope, kalibra 25 cm, 8 topov, kalibra 15 cm, 8 topov kalibra 12 cm, 6 topov kalibra 7,6 cm, 6 topov kalibra 4,7 cm in 2 tope kalibra 3,7 cm. Hitrost teh ladij se giblje od 18 do 25 morskih milj na uro. Najhitrejši bodo baje novi nadreadnoughti: »Ammiraglio Caracciolo«, »Cristoforo Colombo«, »Marcantonio Colonna« in »Francesco Morosini«.

Oklopnih križark ima Italija 10, oboroženih je 7 s topovi kalibra 25 centimetrov, ostale s topovi kalibra 15 cm. Tudi hitrost teh ladij se giblje med 18 in 32 miljami na uro.

Lahkih varovanih križark šteje Italija 15, oboroženih s topovi kalibra 15 in 12 cm.

Minonoscev, spremljevalcev podmorskih čolnov in drugih podobnih ladij ima Italija 7. Torpednih rušilcev izkazuje 49, toda 16 jih lani ob začetku vojne še ni bilo v službi. Odlikujejo se te ladje z veliko hitrostjo od 28 do 35 milj.

Torpedovk za odprto morje imajo 34, ki vozijo povprečno 26 milj na uro, drugih torpedovk še 26, obrežnih patrolnih ladij pa 40.

Podmorskih čolnov imajo Italijani 32, najstarejši, ki je bil zgrajen za poskusno, je iz leta 1896, najmodernejši so bili zgrajeni v Spezziji, tri so jih zgradili lani v Benetkah.

Raznih drugih, deloma prav starih ladij za razne vojne namene imajo 35, h katerim je prištetih še ladje za lokalno službo in za podpiranje brodogradnje pri daljših voznjah. Takih ladij je 49. Poleg teh ladij pa je zaznamovanih za pomožno službo v vojni še 24 trgovskih ladij, ki stopijo v vojni v službo kot križarke. Samo 2 taki ladje sta določeni kot transportni ladje za ranjence in boine. Ti dve sta »Re d'Italia« in »Regina d'Italia«.

SEVERNO BOJIŠČE.

RUSI RAČUNAJO S TEM, DA BODO MORALI PRZEMYSL ZAPUSTITI.

Iz Petrograda poročajo preko Haaga: »Močne sovražne čete se bližajo Przemyslu. V okrožju mesta se bje hud artiljerijski boj, nemška in avstrijska artiljerija obstreljuje utrdbe. V prostoru med Przemyslom in velikimi močvirji ob Dnestru so sovražne čete dosele do naših žičnih ovir. Do sedaj se je posrečilo odbiti napade, vendar se je tudi sovražniku z neizmernimi žrtvami posrečilo, vzeti par naših strelskih jarkov.« Nadalje se poroča iz Petrograda: »Poročila petrogradskih vojaških krogov, da so pred Przemyslom dosele sovražne čete, po večini sestavljene iz konjenice, niso resnične. Dognano je sedaj, da so dosele ob reki San pred Przemyslom velike množine infanterije in artiljerije. Mnogo čet, o katerih moči se do sedaj še ne ve nič natančnega, ima s seboj po najnovejših bojnih poročilih tako mozarne kakor tudi poljske topove. V Petrogradu se vedno upajo, da za Przemysl ne obstoja še nobena nevarnost, vendar se je doznalo, da je bila lvovska garnizija nenadoma poklicana v Przemysl. Če pa se bodo nenadoma pojavile premočne sovražne čete pred Przemyslom, tako da ne bo možno pravočasno dobiti pomoči, potem ni izključeno, da se bo moral Przemysl izprazniti, ker Rusi še niso imeli dovolj časa, da bi od Avstrijcev porušene utrdbe zopet popravili.«

SADOVI RUSKE ZIMSKE VOJNE IZGUBLJENI.

London, 21. maja. (Kor. urad.) Vojaški sodrudnik lista »Times« piše: Sadovi ruske zimske vojne v Karpatih so po večini izgubljeni. Mi upamo, da se bodo pomirjevalna zatrevanja Rusije uresničila, a možnost obstoja, da se bo položaj še poslabšal, predno se še izboljša. Odkrito moramo priznati naše razočaranje. Težko je razumeti, da Rusi niso ničesar odločilnega ukrenili proti ofenzivi, za katero so opazovali priprave že mesec prej. Tudi ni razumljivo, da je ruska poizvedovalna služba tako popolnoma odpovedala. — Glavna stvar je sedaj vzdržanje in združitev ruske armade ter integriteta cele njihove fronte.

Iz Rusije.

Iz Krakova poročajo: Prebivalstvo Varšave je zelo v skrbeh radi poteka dogodkov. Uradne akte so prepejali v notranjost Rusije. Ruski glavni stan se je preselil proti vzhodu. — »Rusko Slovo« poroča iz Rima, da je malo simpatično nastopanje ruskega časopisa nasproti italijanskim načrtom razočaralo italijanske politike, ki označujejo to postopanje kot netaktno. — »Riech« poroča o nekem pravočasno preprečenem atentatu na neki železniški most ob progji iz Petrograda na Finsko.

ZAPADNO BOJIŠČE.

FRANCOSKO URADNO POROČILO.

Francosko uradno poročilo z dne 19. maja ob 11. zvečer pravi: Vreme je trajno zelo slabo in vlada izredno gosta megla. Na nobeni točki fronte se ni vršila čez dan nobena akcija. V noči od torka na sredo so poskusili Nemci napad na gozd Le Prêtre, ki smo ga s svojim ognjem takoj ustavili.

BOJI OB FRANCOSKI FRONTI.

V bojih za Arras so se glasom pariških poročil posebno odlikovali poljski prostovoljni legijonaši. Pri naskoku na nemške strelske jarke so bili baje popolnoma uničeni.

Iz Londona: X. irska divizija je odpotovala iz Londona na fronto v Severni Francoski. To je prva izmed novih Kitchenerjevih armad, ki je odšla na bojišče. Več drugih divizij bo v kratkem sledilo.

Po uradnih poročilih generala Frencha se nadaljujejo sovražniku prizadejane »ogromne« izgube. Te izjave izgledajo, kakor da bi hotel angleški vrhovni poveljnik s temi poročili odvrti pozornost od lastnih izgub in od zadnjih ponesrečenih akcij pri Ypresu - Bognu. Čeprav se je angleška fronta s pomočjo francoskih čet podaljšala samo za kakih 16 km, so se pa izgube častnikov neprimerno zvečale. Po uradnih poročilih so znašale častniške izgube: v januarju 254, februarju 397, marcu 1184 in aprilu 1300. Visoke izgube v marcu so povzročili boji pri Neuve-Chapelli, ki so donesli Angležem le malenkosten uspeh, izgube v aprilu pa so povzročili brezplodni boji pri Ypresu. Za mesec maj se bodo izgube še zvišale. Od 1. do 11. maja so izgube častnikov dosegle število 1478, od teh je 289 mrtvih, ostali so ranjeni ali pa se pogrešajo. Vzrok teh visokih števil so tudi boji v Galipoliju in napadi južnozapadno od Lilla. V celem znašajo izgube angleških častnikov do 1. maja 8957, pri čemer pa niso všteti izgube pri mornarici.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Reuter poroča, da je neki nemški podmorski čoln potopil ribiški parnik »Chrisolot« 40 milj od Kinairds Heada.

Neka danska jadrnica je izkrcala v Fraserburghu moštvo parnika »Lucerne«, ki ga je neki nemški podmorski čoln 20. maja 40 milj od Rattray Heada potopil.

Iz Haaga poročajo, da je neki nemški podmorski čoln ustavlil in preiskal nizozemski parnik »Niobe«. Istotako je isti podmorski čoln preiskal malo prej švedski parnik »Björn«. Na tem parniku je podmorski čoln zaplenil vso rusko pošto, ki je bila namenjena v Anglijo.

Nov koalicijski kabinet na Angleskem.

Iz Londona poročajo: Posebna izdaja »Pall Mall Gazette« oficijalno poroča, da je bila sprejeta demisijska lorda Fisherja. Kabinet odstopi. Asquith bo sestavil liberalno - konservativno koalicijsko ministrstvo, v katero bodo vstopili tudi voditelji delavstva.

»Times« pišejo o bodoči izpremembi v ministrstvu: Opozicija mora biti v novem kabinetu ravnotako močno zastopana, kakor libe-

ralci. Še pred več nego enim tednom je rekel Asquith, ko je odgovarjal na vprašanja v poslanski zbornici, da se ne misli na koalicijsko ministrstvo, toda težkoče med Fisherjem in Churchillom so dovedle do krize. Tudi ponesrečeno protialkoholno zakonodajstvo in težkoče s sovražnimi inozemci so omajali stališče vlade. K temu pride še vprašanje izdelovanja vojnih potrebščin.

»Daily Chronicle« piše: Pred 48 urami bi 999 od 1007 liberalcev odločno zavrnilo vsako misel, sestavi koalicijsko ministrstvo. Danes se jih postavi pred dejstvo, ki se je izvršilo za njihovim hrbtom. Toda, ti ne bodo, tako se misli, izpremenili svojega naziranja.

V poslanski zbornici je ministrski predsednik Asquith sporočil, da nameravajo storiti korake v svrhu sestavitve novega kabineta na široki osebni in politični podlagi. Ni še prišlo do končnega sklepa. Da pa se prepreči vsako napačno razumevanje, želi govornik vsakomur pojasniti, da se prvič nameravane izpremembe ne tičejo stališča ministrskega predsednika in državnega tajnika za zunanje zadeve, da se drugič ne namerava izpremeniti politike dežele z ozirom na nadaljevanje vojne, ki se z vso energijo in z vsemi sredstvi pospešuje, in da se tretjič ne sme smatrati izpremembe kabineta, ki se bo zgodila v vojne svrhe, za to, da bi se ta ali ona stranka odpovedala svojim idealom. Govornik je oslabil izjavo Bonar Lawa in je rekel, da opozicijo vodi le misel, katera je najboljša metoda, da se uspešno konča vojna.

V poslanski zbornici je izjavila delavska stranka, da sprejme ponudbo Asquithovo, vstopiti v kabinet.

ANGLEŠKA ZBORNICA.

London, 21. maja. (Kor. urad.) Poslanska zbornica. Na vprašanje, če je vlada odredila, da se odlični vojni vjetniki izpred Dardanel internirajo na pasažirskih parnikih, ker sovražnik ponokava neoborožene ladje, dalje, če se zaplenjeni nemški parniki po možnosti porablajo za potniški promet, je odgovoril lord George, da vlada prvega ne namerava storiti, zadnje pa se že godi. Na vprašanja glede irskih časopisov ni ničesar odgovoril. Po izjavi Asquitha o nameravani izpremembi v kabinetu so se zavzemali liberalci za splošno vojaško dolžnost. Zbornični tajnik Teunant je izjavil, da ni pooblaščen oddati kako izjavo vlade o njeni politiki v tem oziru. Poslanec Rothero je izjavil, da bi cena pšenici lahko dosegla tako višino, da bi lahko oslabila voljo ljudstva nadaljevati vojno s tako popolnostjo, ki bi upravičila žrtve naroda. Najtežji del problema pa je višina cene mesa. Vsi viri države bi se morali organizirati, da se zagotovi zadostno živil za ljudi in živino.

Boj za Carigrad.

USPEŠEN TURŠKI SUNEK OB DARDANELAH.

Carigrad, 20. maja. (Kor. urad.) »Agence telegraphique Mill« poroča: Na fronti ob Dardanelah smo 19. t. m. jutraj napadli utrjene pozicije v Ari Burnuju. Vsled neverjetne hrabrosti naših čet smo dosegli svoj cilj na desnem in levem krilu ter vrgli sovražnika iz njegovih neprepetskih pozicij. V centru smo dospeli do sovražnih okopov in smo zasedli levo krilo. Zavzeli smo del sovražnih strelskih jarkov in vplenili dve strojni puški.

Popoldne je poskusil sovražnik pod zaščito svojih ladij protinapad na naše desno krilo, bil pa je pod težkimi izgubami na njegovi strani pognan nazaj. Naši letalci so med napadom izvrševali dragoceno poizvedovalno službo. Na jugu smo odbili sovražne protinapade pri Sedil Bahru v noči od 18. na 19. t. m. Sovražne ladje pred vhom v morsko ožino so izmenjavale kakor navadno, strele s sprednjimi baterijami. Pri tem je ena krogla zadela oklopno »Charlemagne«. Artiljerijske pozicije in tabor pri Sedil Bahru naše obrežne baterije uspešno obstreljujejo, tako da je bil sovražnik prisiljen se umakniti s svojimi artiljerijskimi pozicijami.

Na drugih bojiščih nič novega.

AVSTRO - OGRSKI PODMORSKI ČOLNI V SREDOZEMSKEM MORJU.

Iz Syracusa poročajo, da so videli v kanalu pred Malto, 30 milj od otoka neki avstro - ogrski podmorski čoln. Neka francoska torpedna flotila išče te podmorske čolne. Parnik »Torino« iz Dedeagaja je srečal v kanalu Otranto neki podmorski čoln neznane narodnosti. Parnik se je moral ustaviti. Podmorski čoln je nato odplul naprej.

Revolucija na Portugalskem.

Lyon, 20. maja. (Kor. ur.) „Le Nouvellist“ povzema iz Madrida: Politični položaj na Portugalskem je sedaj ta-le: Demokrati se vesele, a odlični republikanci obsojajo zadnje dogodke ter izjavljajo, da se hočejo odstraniti iz političnega življenja. Monarhisti so odločeni z vsemi sredstvi delati na padec novega kabineta. Vzeti ministri se bodo sodili po določitvi prava o ministerjalni odgovornosti. Nemlri lahko zopet izbruhnejo vsak trenutek.

Poročila „Tempsa“ in „Guerre Sociale“, da je Chagas mrtev, se danes preključujejo. O pravih razmerah v Portugalski se razširjajo samo razne vesti, ker se vse brzojavke iz Lizbone cenzurirajo. Bajе vlada tam mir pred viharjem. Pripadniki Arriagasa imajo močno oporo v armadi na suhem, medtem ko je mornarica nezanesljiva. V Madridu se dela propaganda za op Španije v slučaju, če bi bilo trebno.

Dnevne vesti.

— **Resni časi.** Goriški listi priobčujejo to-le: Živimo v resnih, zelo resnih časih, ko ni časa za izgubljanje nepotrebnih besed. Zato pa je vsako brezmiselno beganje prav nepotrebno in le škodljivo. Ohraniti je treba mirno, hladno kri in čakati mirno razvoja dogodkov. Nesposobno je brez nujne sile zapuščati svoje domove, svoja posestva! Kako se je marsikdo izmed Galicianov pokesal, ker je nepremišljeno zapustil brez posebne potrebe domovino in svojo lastnino! Trdno smo prepričani, da nam bode naša hrabra armada tudi v najhujšem slučaju stala krepko ob strani, tako da ni nobenega vzroka, da bi se begali in omahovali. Trezna, hladna, mirna kri, to je potrebno!

— **Odlikovani slovenski častniki.** Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 3. polka dež. strelcev Stanislav Dekleva. Signum laudis so dobili: stotnik Franc Brižnik 26. domobr. pešpolka, nadporočnik Bernard Maurovič in Makso Ravtar 5. domobr. polka in nadporočnik 12. črnovojniškega polka Friderik Franc Bradač.

— **Odlikovani slovenski vojak.** Srebrno hrabrostno svetinjo II. razreda sta dobila: stražmojster Gregor Ogrinc 3. orožniškega zapovedništva in Bernard Zupanc 6. orožniškega zapovedništva; računski podčastnik Anton Kroflič, četovodja Vinčo Duh in korporal Jakob Uduč 3. domobranskega polka; četovodja Iv. Razpotnik in korporal Karel Celeer 26. domobranskega polka. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili sapperji: Josip Blažina, Miha Debevec in Ferdinand Hotko 3. saperskega bataljona ter pionirji: Josip Vevčar, Andrej Boltar, Andrej Premelc, Karel Slatinek in Josip Žaberl, kakor tudi četovodja 4. topničarskega polka Ivan Dumančič.

— **V drugič odlikovan** je bil v priznanje hrabrosti pred sovražnikom na severnem bojišču rezervni poročnik 39. topničarskega polka Henrik Matija Dolenc, sin graščaka Edvarda Dolenca iz Oreha pri Postojni, in sicer z vojaškim zaslužnim križcem III. vrste z vojno dekoracijo. Ugledni rodbini naše čestitke! — Prvo odlikovanje v obliki srebrne hrabrostne kolajne II. vrste je doletelo mladega junaškega rojaka že pred meseci za hrabro vedenje na južnem bojnem polju. Razun njega stojita v fronti na severu tudi oba njegova brata, topničarja poročnik Josip in praporščak Edvard Dolenc ml.

— **Kdo ve kaj?** Pogreša se že od 2. novembra Janez Radanovič, od 26. domobranskega polka, 5. kompanija, vojna pošta št. 48. doma iz Velikega Obreža. O njem se ve samo to, da je bil 1. novembra zvečer ostal na bojišču v jami in da je prišla ruska četa in ga pobrala. Naj to blagovoljno sporoči, kdor kaj ve o njem njegovi ženi Tereziji Radanoviči, Vel. Obrež št. 43.

— **Iz ruskega vjetništva** se je oglasil enoletni prostovoljec g. Maksimilijan Gliha, sin trgovca Maksa Glihe iz Unca pri Rakeku. Pisal je dve dopisnici datirani z dne 27. aprila. Nahaja se v mestu Sysram, Simbirska gubernija.

— **Iz ruskega vjetništva.** Vojaški sodnik nadporočnik dr. Lavo Mastnak, kateri je bil v Przemyslu, je danes brzojavno poročal svojim staršem v Slivnico pri Celju iz Kazalinska na Ruskem, da je zdrav.

— **Vojno posojilo.** Na 5 1/2% avstrijsko vojno posojilo iz leta 1915. je bilo pri c. kr. kreditnemu zavodu med drugim podpisano: 15.000 K od Jožef Schneider, Ljubljana, 10.000 K od ravnatelja Jožef Luckmann, sočasno v Nabrežini, 10.000 K Olge Vilhar kuratelna masa, 10.000 K od L. B., Ljubljana, 2000 K Josipina Flerin, Selo pri Ljubljani, 1500 K Franc in Hedvika Sonnichler, Tržič, 1000 K Artur Frisek, c. kr. nadporočnik, sočasno v Ptuj.

— **5 1/2% avstrijsko vojno posojilo iz leta 1915.** Pri Ljubljanski

kreditni banki v Ljubljani, kot oficelnem subskripcijskem mestu, se je do inkl. 20. t. m. od 62 strank subskribiralo 416.100 K 5 1/2% avstr. vojne posojila iz leta 1915. Subskripcija se vrši do incl. 29. t. m., nakar se p. t. interesenti ponovno opozarjajo.

— **Izpred upravnega sodišča.** Dne 20. maja t. l. vršili sta se pred upravnim sodiščem na Dunaju dve obravnavi in sicer ena o pritožbi mestne občine idrijske proti odloku deželnega odbora kranjskega v zadevi mestnega proračuna in druga o pritožbi g. Frana Zupanciča, posestnika na Rakovniku proti odloku deželnega odbora kranjskega glede stroškov ponovnih občinskih volitev. Upravno sodišče je obema pritožbama ugodilo in v slučaju pritožbe mestne občine idrijske dvignilo — glede vseh važnejših točk — odlok deželnega odbora kranjskega radi pomanjkljivega postopanja, v slučaju g. Frana Zupanciča pa je odlok deželnega odbora kranjskega razveljavilo kot povsem nezakonit. Pritožitelja: mestno občino idrijsko in g. Frana Zupanciča je pred upravnim sodiščem zastopal g. dr. Fran Novak, odvetnik v Ljubljani. V zadevi pritožbe mestne občine idrijske je zastopal rudniško ravnateljstvo višji finančni uradnik iz finančnega ministrstva.

— **Omejitev nošenja orožja in municije.** Dunajski uradni list z dne 21. t. m. priobčuje odredbe glede posesti orožja, municijskih predmetov in razstreljiv in glede prometa z njimi. Te odredbe veljajo za Tirolsko, Predaljsko, Solnograško, Štajersko, Koroško, Kranjsko, Gorico in Gradiško, Istro, Trst in okolico. Na podlagi teh odredb lahko prepovedi deželne vlade nošenje in posedo orožja ter odredijo, da se mora vse orožje, municija in razstreljivo izročiti oblastim.

— **Pobiranje orožja, streliv in raznesil na Primorskem.** Tržaško c. kr. namestništvo je izdalo naredbo, ki prepoveduje izdelovanje, prodajo, posedo in nošenje orožja, streliv in raznesil vsake vrste. Kdor ima orožje ali strelivo (tudi upravičeni orožarji), je mora oddati tekom 24. oziroma 48 ur najbližji orožniški postaji ali politični oblasti. Izvzeti so le javni nastavljenici in pa člani oblastveno dovoljenih strelskih zborov. Prestopke proti tej naredbi bodo politične oblasti strogo kaznovali.

— **Pošiljatve vojakom.** Vsled nakupljenja se do preklica ne bodo več sprejemale pošiljatve kot vzorci na naslove vojakov na bojišče. Že sprejete pošiljatve se bodo vrnille odpošiljateljem.

— **V našem včerajšnjem članku** »20. maj 1882 — 20. maj 1915« je citati v 5. stolpcu 12. vrste od zgoraj mesto »Solun« — »Solum«. Anglija se seveda ni polastila znanega grškega pristanišča ob macedonski obali, temveč solunskega zaliva ob severoafriški obali na meji med Egiptom in italijansko Cireneiko. Angleški Solum ogroža italijansko kolonijo gospodarsko in vojaško.

— **Učna doba vajencev.** Državni zakonik je danes objavil cesarsko naredbo z dne 17. maja 1915, s katero se odreja, da je smatrati za končano učno dobo onih vajencev, ki so bili v sedanjem vojnem času poklicani kot črnovojniki v črnovojniško službo, predno so dosegli ono starost, v kateri so obvezani iti na nabor, toda le tedaj, če je vajenec, ko je šel pod orožje, končal vsaj dve leti svoje učne dobe. Obrtni red namreč predpisuje dveletno učno dobo kot minimalno.

— **Otvoritev mestne vojne prodajalne.** Z ozirom na sklep aprovi začnega odseka občinskega sveta se odpravi mestna vojna prodajalna prihodnji torek. Legitimacije za nakup živil v tej prodajalni so se začele dostavljati na dom že včeraj in bodo do torka vsem dostavljene. Na legitimacijo se lahko dobi v mestni vojni prodajalni (Turjaški trg) za vsako osebo 2 kg pekate. Prodaja se je s pekateami za poskušnjo že pričela. Druga živila pridejo pozneje na vrsto.

— **Kako dolgo moramo shajati s starim krompirjem?** Marsikdo že komaj čaka novega krompirja in ž njim računa pri svojem gospodinjstvu. V obstoječih razmerah pa je čisto negotovo, če se bo pri nas novi krompir v takem času, kot druga leta, sploh dobil. Tudi se ne ve, koliko bo novega krompirja na razpolago civilnemu prebivalstvu. Pаметno je torej, če se vsakdo s starim krompirjem preskrbi tako, da bo ž njim izhajal vsaj do konca julija, ker sicer lahko pride ž njim v zadrego. Sicer je novi krompir boljši kot stari, vendar pa je stari bolj zdrav kot novi. Novi krompir provzroča rad črevesne katere, kateri pa se morajo z ozirom na večjo možnost infekcijskih bolezni kar najbolj preprečevati. Krompir je tudi najboljše

namestilo za kruh. Vsestransko umestno je torej, da ljudje kupujejo še stari krompir, zlasti ker ga je pri nas na srečo precej v zaloga.

— **V veljavno** je stopila naredba glede mesa. Prodajati se sme meso ob nedeljah, ponedeljkih, sredo, četrtek in sobotah. Izvzete so klobase, notranji organi zaklane živine, kakor pljuča, jetra, ledice, jezik, vraniče, možgani, divjačina, ribe in drobnica. To velja seveda za mesarje, kakor tudi za gostilne in se bodo prestopki strogo kaznovali.

— **»Glasbena Matica«** je naklonila od čistega dobička III. dobrodelnega koncerta 131 K 40 v za ranjence v ljubljanskih bolnicah. V tekočem društvenem letu je nabrala s svojimi glasbenimi prireditvami za »Rdeči križ«, za »revne rodbine vpo klicanih vojakov« in za »ranjence v ljubljanskih bolnicah« vsega 1418 K 04 vin.

— **»Glasbeni Matici«** so darovali: g. dr. Rudolf Andrejka p. l. z Ljvno grada, c. kr. min. tajnik na Dunaju, 20 K; gđ. Dana Koblerjeva, konservatoristinja v Pragi, 40 K; Neimeno vanka IX., 10 K; g. A. Šarabon, trgovec in posestnik v Ljubljani, 50 K; g. M. Hubad, koncertni vodja, je popustil za mesec marec in april 109 K 66 v za nadure, in podaril društvu 50 K nagrade. Srčna hvala vsem!

— **Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani** je tukajšnji šoli naklonila podporo 30 K. Velikodušni darovalki najsrčnejša zahvala. Krajni šolski svet in šolsko vodstvo Drenov grič.

— **»Bolniško in podporno društvo pomočnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko«** opozarja svoje člane, da jim bode društveni zdravnik g. dr. Peter Košenina razen nedelj in praznikov brezplačno cepil koze vsak dan od pol 12. do pol 1. ure v ordinacijski sobi okrajne bolniške blagajne, Turjaški trg 4, I. nadstropje. Člani naj se legitimirajo z izkaznicami.

— **»Malo gledališče«.** Mestni dom. Binkoštno nedeljo in ponedeljek priredi svetovnoznani komik Hans Grangl iz Apollo-gledališča na Dunaju dve predstavi z mnogovrstnim sporedom. Čita, mišli, žonglira, balancira, čara in druge umetnosti. Začetek ob 8. uri. Predprodaja vstopnic: Češarkova trafikla.

— **»Malo gledališče«.** V nekaj dneh izide brošura »Malega gledališča«, z obračuni, troški, tekstom in inserati.

— **Poroči se jutri** v šentpeterski cerkvi gospod Srečko Tekavc, sedaj trgovec v Zagrebu, z gospico Miciko Marchiotti iz znane narodne rodovine na Sv. Petra cesti. Iskrene čestitke!

— **Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske.** V času od 9. do 15. maja je bilo 20 novorojencev, 1 mrtvorojenec. Umrlo jih je 19, med njimi 10 domačinov in 9 tujcev. Za davico je umrl 1 tujec, za jetiko 7 oseb, med njimi 3 tuji; za različnimi boleznimi je umrlo 11 oseb. — Za infekcijskimi boleznimi je obbolelo v tem času 10 oseb, in sicer za legarjem 7 tujcev — vojakov, za davico 1 tujec in za egiptovsko očesno boleznijo 2 tujca, med njima 1 vojak. Izmed mestnega občinstva ni bilo ta teden nobenega naznanila nalezljive bolezni.

— **Kaj se vse najde na smetišču.** Trije otroci mizarskega mojstra Jožefa Šenica, v Spodnji Šiški so brskali na javnem smetišču. Tu je našel 3letni Ivan zamašeno steklenico, v kateri se je nahajal karbol ter pokusil to tekočino. Dobil je težke notranje okvare.

— **Zupanstva, pozor!** C. kr. namestništvo v Pragi je preklicalo, dne 24. sušca 1877. v Kaadnu rojenega ter v Reichsdorf, okrog Pressnitz pristojnega odvetniškega sollicitatorja Jožefa Panhansa, ki brezposelno pohajkuje po svetu in izvablja pri raznih zupanstvih podpore na račun svoje domovine občine. Kjer bi se še utegnil pojaviti in zahtevati denar, naj se ž njim, če so v to dani vsi postavni predpogoji, obravnava po odgonskih predpisih.

— **Puška ni za otroke.** V Prekernici pri Moravčah je neki deček s puško v glavo ustrelil 16 let starega Franceta Vesela ter mu prizadel težko poškodbo.

— **Koča v Kamniški Bistrici** se odprla na binkoštni praznik dne 23. t. m. Oskrbo koče je prevzela začasno gđ. Lojzika Klemenc, preje oskrbnica Kamniške koče na Sedlu. Osrednji odbor S. P. D.

— **Učenke dekliške ljudske šole v Ribnici** so bile letos prav pridne. Izdelale so za naše vojake in ranjence 12 srajc, 136 robcev, 68 parov obojnikov, 61 parov zapestnikov, 19 parov nogavic, 41 parov palčnikov, 79 snežnih oglavnic, 18 parov dokolenic, 5 pasov, 134 parov nogavic iz Bielrothovega papirja in 3900 pa-

pirnatih podplatov. Denar za volno in papir — 266 K — so nabrale gg. učiteljice in učenke. Izdelovale pa so te razne predmete prav pridno učenke IV. in V. razreda.

— **Samomor v vlaku.** V osebnem vlaku se je v vozu, kjer se nahaja stranišče ob 3. uri jutraj na Rakeku z revolverjem v levo sence ustrelil neki neznan človek, star kakih 20 do 30 let, visoke tanjke postave, temnih las, brez brk. Na sebi je imel pisano sukno in ravno take hlače, višnjevo zavrtnico, slammik v katerem je bil napis: »Trieste«. Pri sebi je imel škatuljo z napisom Lega Nazionale. Iz vsega tega se da sklepati, da je bil samomorilec Italijan iz Trsta, da je bil klican v vojaško službo, ter je zaradi tega izvršil samomor. Ker ni imel pri sebi nikakoršnih listin, ter ni bilo najti niti na perilu niti na obleki nikakršnih napisov ali črk, se njegova identiteta ni mogla dognati. Samomorilec je imel pri sebi 21 K gotovine. Truplo so prenesli v tukajšnje mrtvašnico.

— **K smrti ravnatelja Glowackega** nam pišejo iz Maribora: »Pokojnik je deloval kot profesor v vseh naših spodnještajerskih gimnazijskih mestih in malo bo naše mlajše in tudi starejše inteligence, ki bi ga kot učitelja ne bila spoznala — in kar je glavno, ki bi mu tudi ne ohranila ljubega spomina. V Ptuj in Celju je učil Glowacki realne predmete, v Mariboru sem ga slišal učiti psihologijo. Ni se vezal nikoli na mrtvo črko, predaval je prosto, tu pa tam celo dovopno. Znal je biti strog, a v tisti strogosti ni bilo čutiti kake malenkostne in sovražne odurnosti. — Znanstveno se je bavil pokojnik z rastlinstvom in napisal o flori našega Krasa več razprav. Mesto ravnatelja na mariborski gimnaziji je izborno izpolnjeval; nikdar nismo imeli slovenski dijak; kake prilike za pritožbo. V srcu se je čutil pokojnik sam Slovana, dasi tega javno ni veliko kazal; rad je kupoval slovenske knjige. Naša srednješolska mladina je imela v njem izvrstnega vzgojitelja in prijatelja. Naj mu bo zemlja lahka!

— **Maribor.** (Razširjenje železniške proge.) Kakor poroča »Grazzer Volksblatt«, so dela na Tezni pri Mariboru — med progo Maribor - Trst in Maribor - Beljak — že malone končana. Tam pripravljajo železniška uprava nov, izmikalni kolodvor, ki bo obsegal več kakor 20 tračnic. S tem postaneta mariborska kolodvora pravzaprav en sam velik kolodvor, največji, kar jih ima Južna železnica. Pri delu je zaposlenih na stotine civilnih delavcev in čez 250 ruskih vojnih vjetnikov, ki so nastanjeni v dveh velikih barakah.

— **Maribor.** (Tuji gosti.) Začetkom vojne je pridobil Maribor skoro čez noč po svojem prebivalstvu tuje lice. Dospelo je na stotine beguncev Poljakov, tako, da sta poljsčina in slovenščina kmalu skoro prevladovali nemščino. Kakih 14 dni sem, pa se je Poljakom, Slovencem in Nemcem pridružil še nov element, in sicer Italijani. Tudi teh je sedaj že zelo mnogo, toliko, da se italijanščina po javnih šetališčih že prav določno razlikuje od ostalih jezikov. Po večini gre tu za goste iz Trsta, Gorice itd. Da pa v večernih promenadnih urah dobodo šetališča še prav posebno pestro lice, je videti tudi množestvilo narodne noše iz Dalmacije, kakor tudi bosanske Mohamedance, prvi z nizko čepico, druge z visokim turbanom.

— **Maribor.** (Nabori.) Nabori letnikov 1878—1894. se vrše za Maribor od 28. maja do 1. junija, za mariborsko okolico pa takoj za tem.

— **Poljaki v Mariboru.** Iz Maribora priobčuje krakovska »Nowa Reforma« daljši dopis, iz katerega posnemamo te-le podrobnosti: S podporo okrajnega glavarja dr. Weissa in okrajnega šolskega nadzornika Dreflaka se je v Krčevini pri Mariboru otvorila 4. razredna poljska ljudska šola. Trije razredi so nastanjeni v šolskem poslopju, za en razred pa se je najela soba v privatni hiši. Na poljski šoli poučujeta učiteljici Marija Bandrowska in Mihalina Fialkowska ter katehet Lukasik. Več poljskih dečkov obiskuje mariborsko gimnazijo in realko. Učne knjige sta jim brezplačno preskrbeli ravnatelj dr. Tomišek in dr. Bittner. Da se člani poljske naselbine med sabo spoznajo, se prirejajo 2krat do 3krat na teden sestanki. Z ozirom na to je sprejela mariborska slovenska čitalnica poljske begunce v vrsto svojih članov gostov, naročila za poljske časopise in jim dovolila, da lahko uporabljajo dvorano, klavir in druge naprave v »Narodnem domu«. Mariborski Poljaki so tudi hoteli praznovati obletnico poljske konstitucije in poljske vstaje pod Kościuszkom. Praznovanje se je pričelo 1. maja s službo božjo in s petjem poljskih nabožnih

pesmi, končati pa bi se imelo dne 2. maja s koncertom, deklamacijami in govori v »Narodnem domu«. Slovenci so pomnožili poljski pevski zbor s svojimi pevci in prevzeli del godbenih točk v svoje spretnosti roke. No, koncert se ni vršil, ker ga je prepovedal mariborski magistrat, češ, da ima prireditev politično tendenco. Tudi prihodnji proti tej prepovedi na mestništvo v Gradcu ni imela uspeha.

Maribor. V Bruck ob Muri je odšel dne 19. maja gospod Avgust Lukačič, adjunkt Južne železnice. Bil je premeščen. V slovenski narodni družbi gospod Lukačič ni le užival splošnega ugleda kot zaveden mož, bil je vrhu tega tudi znan humorist, na kojega račun se je marsikakšen večer zabavala vsa narodna družba, ki je posečala naš »Narodni dom«. V narodnih društvih je bil gospod Lukačič nad vse vester ten točen sotrudnik, ki je naložena mu dela izvrševal vedno redno in vestno. Prav posebno sta mu bila prirasla na srce železničarski Ciril - Metodovi podružnici, kojih predsednik je bil in Dramatično društvo, kojega blagajnik je bil. Obe podružnici sta že v prvem letu svojega obstanka prispevali pod njegovim vodstvom v tako izdatni meri, da sta želi vseobče priznanje in laskave pohvale. — Blagajniško mesto Dramatičnega društva je prevzel gosp. Lukačič že pred dvema letoma in to pod precej težavnimi okoliščinami, ki jih je pa vse premagal. K odhodu mu kličemo: Vesele prijateljske pozdrave in na svidenje!

Vojne poroke. V Brežah na Korškem, kjer je zdaj šola enoletnih prostovoljcev, sta se pred odhodom na bojišče poročila dva enoletna prostovoljca, Jurij Giureo z učiteljico Emilijo Gorzo iz Trsta in Emil Tomšič z učiteljico Ano Krašovic s Kranjskega.

V Rutah pri Beljaku so te dni prišli dva ruska vjetnika, ki sta pobegnili iz vjetniškega taborišča v Knittelfeldu. Zglasila sta se pri nekem kmetu, ga prosila za kruh in vprašala, kje je pot v Italijo.

Iz obupanja? V Cerovem pri Gorici je posestnik Karel Princič, zajemajoč vodo iz domačega vodnjaka našel truplo svoje sestre Katarine in njega pet mesecev starega sinčka. Katarina Princič je sebe in svojega otroka sama usmrtila.

Kužne bolezni v Zagrebu. Koncem prošlega tedna je bilo v Zagrebu bolnih 14 oseb na davici, 34 na škrlatici, 68 na ošpicah, 108 na trebušnem legarju (med temi 103 vojaki), 13 na disenteriji (vsi vojaki) in 14 na pegastem legarju.

V Krapinske Toplice je doslej prišlo se zdraviti 200 strank s 366 osebami.

Apostol ubožcev, drama v treh dejanjih z Waldemar Psilandom v glavni vlogi. Ta film je izvenredno uspel i v igranju i v posnetku. Dejane se razvija brez vseh nepotrebnosti in nam kaže Psilandra v svoji vlogi zdaj kako pridiga, zdaj v moralniški beznici, zdaj zopet v pripovedi svoje mladosti. Razen te drame sta še dva naravna posnetka in dve Nordisk veseligr. Ta spored se vidi od danes do ponedeljka v kino »Ideal«. Ta spored se vidi od danes do ponedeljka v kino »Ideal«. Zadnja predstava ob ugodnem vremenu na vrtu.

Nevarno se je opeknel. V kurilnici tukajšnjega južnega kolodvora, in je odletel zamašek parnega kotla, in je vrela voda plusknila kotlarju Ivanu Babniku, proti trebuhu in spodnjemu delu života, kar mu je prizadelo težke oklepine.

Izgubil se je majhen psiček črne dlake belih nog z znakom št. 117. Najditelj naj ga blagovoli oddati pri ravnatelju druge državne gimnazije na Poljanah.

V vojaško službovanje vpoklica na družabnika tvrde J. Ciuha, Pred trančo, vljudo javlja p. n. občinstvu, da ostane trgovina začasno zaprta ter se pripravljata, da njima ohranijo p. n. odjemalci svojo naklonjenost do zopetne otvoritve.

Književnost.

— Rdeči križ in drugi zapiski z vasi ob sedanji vojni. Knjiga pod tem naslovom se ravno kar tiska in se bo kmalu začelo z razpečevanjem. Pesnik je uvrstil v svojo knjigo devet povesti: »Rdeči križ«, »Vojna znamenja«, »Za ranjenike«, »Pred stražo«, »Dve vesti«, »Pred hišo«, »Žreb«, »Prvi« in »Starec«. Vse te povesti se odlikujejo z osobito plastiko in nosijo na sebi vse lepote bujnega slavonskega življenja hr-

vatskega kmeta, kar je doprineslo, da so vsa dosedanja dela Magjerova prevedena na poljski, češki, nemški, slovaški ter slovenski jezik kot dela trajne književne vrednosti. Umetniško stran okrasila sta slikarja Renarić in Tomerlin ter se knjiga v vsakem pogledu reprezentira s svojo vsebino in z opremo kot sodobna in vrla v hrvatski književnosti. Za sedaj se jo more dobiti samo pri avtorju v Osijeku. Knjigo gorko priporočamo, ker je pravo zrcalo, ne le hrvatske temveč tudi slovenske duše v pravem smislu besede. V njej avtor ne opisuje samo vojne, temveč kot umetnik črta vse, kar na kmečkih dušo deluje povodom vojne. On je potem psiholog in analitik. V tem je odlika Magjerovega pisanja, nikdar ne iziže svoje subjektivnosti, temveč pusti, da govore in mislijo njegovi junaki. To je, kar odlikuje Magjerovo realistično pisanje od drugih pisateljev, kar ga dela modernega novelista v polnem smislu te besede. Ta četrta knjiga njegovih »zapiskov« je najboljše jamstvo, da nam bo Magjer življenje kmečkih ljudi v Slavoniji v tančine prikazal v hrvatski moderni literaturi, v kateri se je do sedaj poznalo našega kmeta le po obleki in vanjskem idiličnem življenju in se ni vprašalo po njegovih težnjah in čutih. Ravno to je glavna vsebina slovenske duše, katero Magjer prikazuje z vso plastičnostjo. Češka kritika nazvala je njegove zapiske »poeme« in isticala močni dojem njegovih »štimunga« kot glavno vsebino njegovega književnega delovanja, njegove nežne poezije. To je bil tudi vzrok, da so ga mnogi hoteli imitirati, toda brez uspeha. V hrvatski literaturi zavzema Magjer s svojimi »zapiski« posebno mesto.

Razne stvari.

* **Onorevole Podrecca.** Pri manifestaciji za vojno v Rimu 17. t. m. je govoril tudi poslanec Podrecca, po poklicu častnikar v Rimu. Podrecca je poitalijančen Slovenec iz Režije.

* **Prebivalstvo Varšave.** Kakor javlja krakovska »Nowa Reforma«, je štela Varšava po uradnih podatkih dne 14. januarja 1915. 884.544 prebivalcev. Med temi je bilo moških 425.693. ženskih pa 458.851.

* **Čeh aretiran v Španiji zaradi špijonaže.** Iz Prage poročajo: Urednik in izdajatelj časopisa čeških esperantistov E. Kühnel, ki je bil sedaj v Španiji, je bil aretiran, ker je bil osumljen špijonaže. V sled posredovanja uglednih esperantistov so ga kmalu izpustili.

* **Cesar, prestolonaslednik in Hindenburg kot botri.** Iz Berlina poročajo: Redko čast je doživela v zadnjem času rodbina mesarskega mojstra Hankeja v Dittmannsdorfu pri Waldenburgu v Šleziji. Pri sedmem sinu je bil cesar, pri osmem prestolonaslednik in pri devetem sinu, ki se je med vojno rodil, Hindenburg za krstnega botra. Deveti sin obilne rodbine je dobil pri krstu krstno ime Hindenburg.

* **Nov izum Edisonov.** Znani ameriški izumitelj Edison se je popolnoma prilagodil potrebam časa in se peča, kakor se poroča iz New Yorka, z izboljšanjem podmorskega čolna. Če se more verjeti poročilom, je dosegel le lep uspeh. Edison je izumil novo pripravo, s katero se more preprečiti zastrupljenje moštva s klorovimi plini, ki je največja nevarnost za plovbo pod morsko gladino. S tem bo omogočeno podmorskim čolnom, vzdržati se celo 100 dni pod vodo.

* **Izpušitev hrvatskega ministra iz francoskega vjetništva.** Hrvatski minister grof Božidar Pejačević je od svoje bolezni okrevan in se bo najbrže v najkrajšem času smel vrniti iz francoskega vjetništva v domovino. Dolgotrajnim pogajanjem zunanjega ministrstva se je posrečilo, dobiti od francoske vlade dovoljenje za izpušitev hrvatskega ministra. Izpušitev se bo izvršila potom zamenjave. Avstro - Ogrska je dovolila za grofa Pejačevića izpušitev v naši monarhiji interniranega odličnega Francoza.

* **Paderewski v Ameriki.** Iz Krakova brzojavljajo: »Głos Naroda« poroča, da je znani, v Švici živeči poljski pianist Paderewski, ki je v zvezi s pisateljem Sienkiewiczem ustanovil pomožne komite za Poljake, prizadete vsled vojnih dogodkov, dospel v Ameriko, da pospešuje tam pomožne akcije za poljske okraje, ki so porušeni vsled vojne. Paderewski se je izrazil, da od pričetka vojne ni niti enkrat igral in da je vse

njegovo delovanje koncentrirano na to, po možnosti pomagati nesrečni deželi in svojemu narodu.

* **General Kusmanek.** »Russkija Vedomosti« poroča iz Nižnega Novgoroda: Po natančni reviziji kovčka generala pl. Kusmaneka v Kijevu se je ta odpeljal s svojim pobočnikom v civilni obleki v spremstvu nekega ruskega častnika v hotel Jermolajev v Nižnem Novgorodu. Na odredbo vojaškega poveljnika je moral plem. Kusmanek podpisati neko izjavo, po kateri mu je kot vojnemu vjetniku prepovedano obiskovati javne lokale in se sme sprehajati le med 11. in 12. in 5. in 6. uro. Stroške za svoje stanovanje, ki obstoja iz dveh sob mora pl. Kusmanek plačati iz lastnih sredstev. Za stanovanje plačuje 100 rubljev mesečno. Tudi parlamentar predane trdnjave Martinek se nahaja v Nižnem Novgorodu.

* **Naša uprava na Ruskem Poljskem.** Iz glavnega poročevalskega stana poročajo: Najvišje armadno poveljstvo je izdalo 17. t. m. dnevno povelje, ki se bavi z ustanovitvijo vojaških gubernementov v zasedenih pokrajinah Ruske Poljske. Po tem povelju se bo iz sedanjega upravnega okoliša enega armadnega etapnega poveljstva z okraji Dombrova, Olkusz, Miechov, Włoszczowa, Pinczow, Stopica in Kielce ustanovil c. in kr. vojaški gubernement Kielce, iz sedanjega upravnega okoliša armadnega etapnega poveljstva Noworadomsk, Petrikov, Opoczno in Konskie c. in kr. vojaški gubernement Petrikov. Sedež vseh uradov bo v vojaškem gubernementu Kielce začasno Miechov, pozneje Kielce, v vojaškem gubernementu Petrikov pa glavno mesto tega gubernementa. Oba vojaška gubernementa sta direktno podrejena najvišjemu armadnemu poveljstvu oziroma najvišjemu etapnemu poveljstvu.

* **Sleparski ogrski armadni dobavitelj.** Iz Budimpešte poročajo: Na podlagi vojaški oblasti došlega naznanila, je bil aretiran trgovec Jakob Fenyves zaradi sleparstva. — Fenyves je z drugimi dobavitelji dobavljal za armado blago, pri čemur je oddajal mnogo manj vrednega materiala. Pri hišni preiskavi se je našlo mnogo obtežilnega materiala, zlasti pisem in 150.000 kron denarja. Fenyvesa so oddali vojaškemu sodišču. — Iz Neumarkta na Ogrskem poročajo: Tukajšnje sodišče je po tridnevni razpravi obsodilo mesarja in podjetnika Aleksandra Banyajia na šest let v prisilno delavnico in 1500 kron globe, njegova pomočnika in sokrivca Benjamina Csergedija in Abrahama Bernsteina na šest in osem mesecev ječe. Dobavljali so vojaškemu erarju mesto belega govejega mesa, meso bivolv, da, kakor je dognano, celo meso bivolv, ki so poginili za raznimi boleznimi. Obsodba vzbuja v mestu veliko zanimanje, ker so bogatejši mesarja od vojaščine zato oprostili, da je lahko postal dobavitelj za armado.

* **Alfred Vanderbilt.** Na potopljeni ladji »Lusitania« se je mudil tudi ameriški milijardar Alfred Vanderbilt. Tudi on se je potopil, kakor mnogo drugih potnikov. Ker je spadal Vanderbilt med denarne kralje tega sveta, ne bo odveč, če izpregovorimo nekaj besedi o njem. Rodovina Vanderbilt je v nekaterih generacijah nabrala velikansko premoženje. Kornelij Vanderbilt — pišejo ga Kornelij II. — je imel dva sina. Ker se je starejši, ki mu je bilo tudi ime Kornelij, poročil z nevesto, ki očetu ni bila po volji, mu je oče zapustil »samo« nekaj nad 7 milijonov kron, vse ostalo je dobil drugi sin Alfred. Ta pa je bil tako velikodušen, da je svojemu starejšemu bratu daroval še nekaj manj kakor 15 milijonov kron. Brata sta si bila malo podobna. Kornelij je neutrujen delavec, štedljiv in skromen, ki le skrbi, da bi svoje premoženje čim bolj pomnožil. Alfred pa je bil samo »nobil gospod« in je le vžival sadove dela svojih prednikov. Zapustil je dva sina, ki si bosta razdelila njegove ogromne milijone.

Gospodarstvo.

— **Važno za konjerejce.** Ker je žrebčarska uprava odpeljala vse plemenske žrebce iz dežele Kranjske, dal je posestnik gospod France Bohinc v Terbojah pri Kranju svojega mladega pincgavskega žrebca Anwalt licencovati ter je ta žrebec sedaj na razpolago za kobile konjerejcev. Omenjeni žrebec se nahaja pri gospodu Francetu Molj, posestniku v Vogljah pri Kranju, ki je imel do sedaj v oskrbi državnega plemen-

skega žrebca. Kakor smo zvedeli od strokovnjakov, je omenjeni žrebec zelo močne in pravilne rasti ter je imel skozi dve leti od ministrstva vzrejevalno premijo.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali: za »Ciril-Methodovo družbo« g. Lia pl. Gorup v Ljubljani, Bethovna ulica 15 v spomin vrliga domorodca Matko Mandiča 25 K, »Keglaški klub« v Ložu po g. dr. A. Jenku v Ljubljani 32 K 60 v, nabranih pri kegljanju, pisarna dr. Frana Novaka, odvetnika v Ljubljani 30 K, iz kazenske zadeve g. Josipa Stupice ca. Mihael Šušteršič pogojeno globo in v spomin na dobrega Cirilmetodarija Pepeta Poklukarja podari 10 K odkritosrčen prijatelj, če tudi nekoč v dobrohotečem nesporazumljenju. Skupaj 97 K 60 v. Srčna hvala!

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od 5. aprila do 21. maja darovali: 150 K: Kmetška posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani; 23 kron 54 vin: ostanek volila g. Jakoba Kukl; po 20 K: Saleška posojilnica in štedilnica v Velenju (darilo ravnatelja dr. Jakoba Pirnat) in Posojilnica v Konjicah; po 10 K: dr. Otmar Krajec, mestni fizik v Ljubljani, Jos. Stritar, gimnazijski prof. v p. v Aspangu in Anton Delles, predsednik pom. oblasti v Trstu; po 5 K: dr. Ivan Tomažič, kn. šk. tajnik v Mariboru in Matija Marinček, notar v Trzinu; 2 K: dr. Ujčić, dvorni kaplan na Dunaju; 1 K 10 v: Fran Berlec v Kandiji. Vsega 256 K 64 v. Društveni odbor se vsem cenjenim darovalcem najtopleje zahvaljuje. Prvi blagajnik: Dr. Stanko Lapač, odvetnik na Dunaju, I. Bräunerstrasse 10.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 14. maja: Katarina Gorjanc, zasebnica, 66 let, Poljanska cesta 18.

Dne 17. maja: Ivana Kavčič, gostilničarjeva soproga, 41 let, Privoz 4.

Dne 18. maja: Fran Makovec, kajzarjev sin - hiralec, 23 let, Radeckega cesta 9. — Peter Mysiof, pešec 9. pešpolka, v vojaški rezervni bolnišnici.

Dne 19. maja: Josip Poklukar, tiskarnar in posestnik, 39 let, Breg št. 12.

Dne 19. maja: Janez Slivnik, občinski ubožec, 61 let, Radeckega cesta 9. — Jakob Draksler, delavec - hiralec, 63 let, Radeckega cesta 9. — Ivan Turšič, črnovojnik, v garnizijski bolnišnici.

Dne 20. maja: Pavlina Kromar, rejenska, 4 tedne, Streliška ulica 15. — Valentin Rupnik, sin vdove okrajnega sluga, 5 mesecev, Dolenjska cesta 62.

Dne 21. maja: Bogumil Celarc, rejenc, 1 leto, Sv. Petra nasip 71. — Marija Vidmar, hči štabnega narednika, 4 leta, Dolenjska cesta 13. — Marija Bizjak, postrežnica - hišalka, 75 let, Radeckega cesta 9.

V deželni bolnišnici:

Dne 12. maja: Neža Smit, dničarica, 62 let.

Dne 13. maja: Franciška Kalan, postrežnica, 70 let.

Dne 14. maja: Marija Krall, zasebnica, 74 let.

Dne 16. maja: Marjan Solaro, posestnikov sin, 1 dan. — Albin Bajer, sodarski pomočnik, 51 let.

Opozorilo prijateljem dobrodošlih ur! Nič ni bolj zoprnega kakor netočna nezanesljiva ura in nič človeka, ki mu je čas denar, ne pomiri bolj nego točna, zanesljiva ura. Priporočamo, da si potrebščino nabavite pri prvi tvornici na Jan Konrad, c. in kr. dvorni dobavitelj v Mostu št. 884 (Češko). Zahtevajte bogato ilustrovani, 4000 slik obsegajoči glavni katalog, ki ga imenovana firma vsakomur pošlje zastoj in poštne prosto.

Cena: 1/2 steklenice K 1.20
1/1 steklenica (zadostna mesece, K 2.40)

Kdor Odol dosledno rabi vsak dan po naših današnjih vednostih kar najbolje neguje zobe in usta.

Najboljša ustna voda.

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.						
Vidna nad morjem 306-2			Srednja 1. račni tlak 736 mm			
ma	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura	Vetrovi	Nebo	
21.	2. pop.	732.9	24.2	sr. jz. zah.	pol. oblač.	
"	9. zv.	733.1	17.5	sr. zah.	oblačno	
22.	7. zj.	734.1	14.2	sl. jz. zah.	pol. oblač.	

Srednja večerajna temperatura 18.0, norm. 14.8. Padavina v 24 urah mm 4.1. Sinoči in ob pol 10. uri ponoči nevihta.

Učiteljski zbor šole Globoko pri Brežicah javlja tužno vest, da je njegova najdražja koleginja, gospodična

Terezija Kene

učiteljica

po kratki, mučni bolezni danes zjutraj preminula.
Pogreb nepozabne pokojnice bo v nedeljo, dne 23. maja ob 8. uri od šole Globoko.

GLOBOKO, dne 21. maja 1915.

Blaž Tominc, šolski voditelj.

Srečko Tekauc

trgovac

Micika Tekauc roj. Marchiotti

poročena.

1293

Zagreb dne 23. maja 1915. Ljubljana

Lenoba

ni vselej slaba lastnost nego mnogo pogostje bolezenska prikazen in v

tem slučaju ji je skoro vselej vzrok prepočasno delovanje črev. Kdor ne prebava hitro in lahko, je skoro vedno slaboten in malokrven, ker se kri obnavlja prepočasno. Takim ljudem manika

potem seveda tudi delavna moč in svežost, ki jih naletijo pri ljudeh z normalno prebavo. Staropreizkušeno, zanesljivo učinkujoče, voljno sredstvo za olajšanje prebave so Fellerie od-

vajalne rabarbarske kroglice z znakom »Elsakroglice«. Zbnjajo tek, pospešujejo prebavo, blaže krče, urejajo telesno odvajanje in boljšajo kri. 6 škatlic za 4 K 40 v. pošlje franko lekarnar E. V.

Feller v Stubici, Elsatrg št. 238 (Hrvaško), kjer se lahko dobi tudi sloviti Fellerjev »Eisalfuid« poizkusno tucat za 6 kron.

Si — — —

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trrdka

modni salon

specialno damskih in otroških slamnikov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.**MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šte. 8.**

Vninja naročila obratom pošte in na izbero.

10 letna garancija!

Gritzner-jev šivalni stroj
 najboljši sedanosti za rodbino in obrt.
 Krasna oprema, lahek tek. Učenje
 brezplačno v hiši.

 Veze, štika, krpa nogavice in perilo.
 Edina tovarniška zaloga šival. strojev in koles
JOS. PETELINC
 Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7
 blizu frančiškanskega mosta, levo za vodo.
 Zabeležite cenik. Priidom tudi na dom zaradi dogovora.

Solidno blago.

Najnižje cene.

M. Schubertpreje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Židovska ul. 5.
 priporoča veliko zalogo tkanin in
 glase-rohavic, modno blago za
 gospode in dame, raznovrstne fine
 parfume, ročna dela in material,

kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.

Izdelovanje preoblečenih gumbov.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

362

 oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
 na Dunaju VI., Mariabillerstrasse št. 37.

Dobro blago po priznani najnižjih cenah dobite v modni trgovini

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg šte. 13.

 Velika zaloga najboljšega perila za gospode, dame in otroke,
 dalje najmodernejših blaz, jutranjih oblek, nogavice, stoz-
 nikov i. t. d. Nakit, svilne in vse potrebščine za šivilje.

Moški klobuki, čepice in slamniki.

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev

LJUBLJANA.

Centrala: Gradec.

Centrala: Gradec.

 Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göstingu, Trstu,
 Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.

Priporočajo:

 vse vrste oljate, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež,
 pristni kranjski, mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbo-
 linej, čepice, steklarski in mizarški kilej in druge v to stroko
 spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

Naznanilo.
 Vse blago se prodaja
 po starih nizkih cenah.
Lepa birmanska darila.
 Največja bogata zaloga
 ur, verižic, vojnih obeskov,
 uhanov, zapestnic, briljantov.

Priporoča in vabi za obilen obisk

F. ČUDEN v Ljubljani

delničar švicarskih tovarn Union ur. 1036

Naročite novi vojni spominski cenik s koledarjem tudi po pošti zastoj.

POZORI

POZORI

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

 Sopki, venci s trakovi in napisi se
 izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
 okusno vezano. Velika zaloga krasnih
 suhih vencev.

 Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:

Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.**:: Oh 100 letnici ::**

KOLES

steje na

Višku moderne tehnike

Es-ka in Adler kolesa

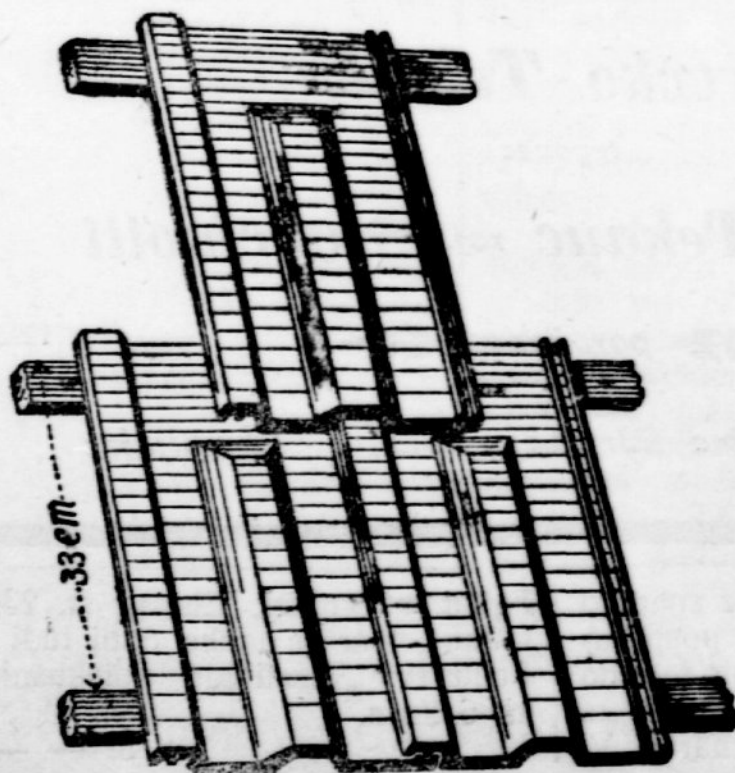
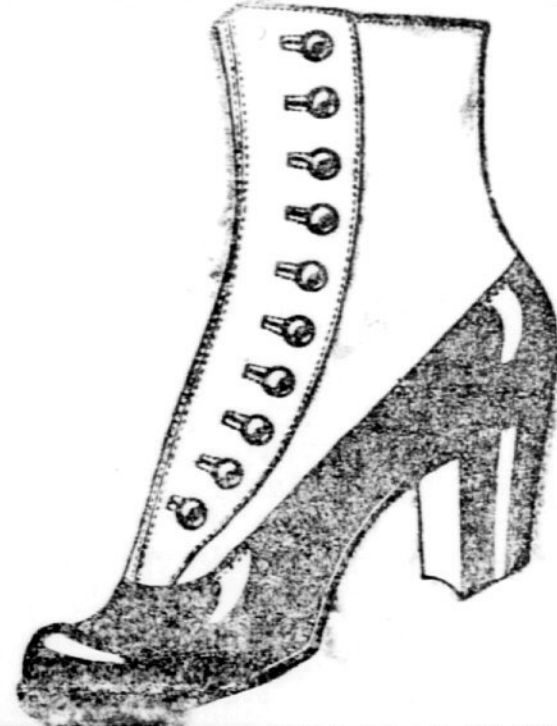
demate trrdke

A. GOREC

špecialne trgovine s kolesi in deli

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 14

(„Novi svet“, nasproti Kolizeja).

Peter Kozina & Ko.tovarna čevljev v Tržiču, na Gorenjskem.
 Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno
 v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu
F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :

ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. :

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

 Na željo pošteno takoj vore in napisi.
 Spretni zastopniki se sprejmejo.

Pogled na Angleško.

(Konec.)

Zaključili smo svoj zadnji članek s konstatcijo, da je bila Angleška l. 1905. brez prijateljev in popolnoma osamljena. Bila je sicer v ugodnem razmerju z različnimi manjšimi in večjimi državami, a kake izdatne podpore ni smela od njih pričakovati, pač pa je imela proti sebi Rusijo, Nemčijo in Francijo, torej najmočnejše države in morala je računati tudi s tem, da je imela Avstrija trdno zvezo z Nemčijo in da ostane tej zvezi zvesta, če tudi ni imela direktnega nasprotja z Anglijo.

Ta položaj je bil za Anglijo jako neprijeten, kajti gospodarska in politična konkurenca Nemčije je postajala vse bolj občutljiva in poleg tega so se čula namigavanja, da so dane dispozicije za zblizanje Nemčije z Rusijo in s Francijo, katero združnje bi bilo seveda naperjeno proti Angliji. Francija je bila jezna na Anglijo, ker jo je ta prisilila zapustiti Fašodo, od koder so Francozi ogrožali angleško nadvlado v Egiptu; Rusija je bila jezna na Anglijo zaradi Mandžurije, Nemčija je bila jezna, ker ji Anglija ni pustila pridobiti kake boljše kolonije in je povsod delala težave nemški ekspanzivnosti. Dani so bili tehtni pogoji, da bi se ustanovila francosko - nemško-ruska koalicija proti Angliji ter zlo-mila angleška nadvlada.

Anglija je bila s tem postavljena pred vprašanje, kako se reši iz svoje osamljenosti, ki jo je časih imenovala »splendende isolation« in kako prepreči še v temnih obrobah kažočo se koalicijo proti njej. Evropa je bila takrat v splošno razdeljena na dve skupini. Na eni strani je bila zveza Francije in Rusije, na drugi strani zveza Nemčije in Avstrije. Sicer sta bili Nemčija in Avstrija zvezani tudi z Italijo — od tod imenovanje »trozveza« — toda kot nasprotnica Italija za Anglijo ni prišla v poštev.

Anglija se je odločila da se poravnava z Rusijo in s Francijo. Lahko bi se bila sporazumela tudi z Nemčijo in z Avstrijo, zlasti ker sta bila angleški kralj in nemški cesar bratranca.

Odločilno za to, katero skupino evropskih velesil poskusi Anglija pritegniti na svojo stran, je bil zgolj gospodarski in politični interes. Nemčija je poskušala dobiti svetovne trge in kolonije za svoje izdelke in pridobivanje surovin, tekmovala je z Anglijo, koder je mogla, si pridobila Kiaočav, od koder je trgovsko prodirala v Kitajsko in zasidrana je bila v Carigradu. Nemčija je bila Angleški bolj nevarna, kakor Rusija in Francija. Nemčija je angleške gospodarske in politične interese bolj ogrožala, kakor obe zadnjeimenovani državi, ki nista delali Angleški ne v industrialnem ne v trgovskem oziru konkurence. To spoznanje je Anglijo napotilo, da se je najprej sporazumela s Francijo leta 1905. in tri leta pozneje, 1908. z Rusijo.

Sporazumljenje s Francijo je bilo lahko doseči. Francija je imela že Alžir in Tunis in je vedno čakala prilike, da si prisvoji še sosedni Maroko in tako ustvari v svoji bližini velikansko cesarstvo, polno naravnih, še nedotaknutih zakladov. Maroko je bil poglavitni cilj francoske kolonialne politike, a dobiti Maroka ni bilo mogoče, dokler je Angleška temu nasprotovala. Končno je vrgla tudi Nemčija svoje poglede na Maroko in nemški cesar se je l. 1905. peljal v Tanger in s tem potovanjem proklamiral, da hoče tudi Nemčija imeti en del Maroka.

V tem trenutku je bilo že tudi sporazumljenje med Anglijo in Francijo perfektno, Anglija ni na noben način hotela pripustiti, da bi Nemčija dobila ob Atlantskem oceanu ležeči del Maroka, zakaj s tem bi bila nemška moč kolosalno narasla. Ne enega samega pristana ob oceanu ni hotela Angleška koncedirati Nemčiji, smatrajoč, da bi bilo s tem posekano angleško prvenstvo na morju. Angleška se je poravnala s Francijo. Prepustila je Franciji ves Maroko in sploh zapadni in severozapadni del Afrike, zato pa se je Francija odpovedala vsem svojim aspiracijam na Egipt in vso vzhodno Afriko. Na konferenci v Algecirasu je bila Nemčija diplomatsko premagana in francosko - angleška zveza utrjena.

Tudi z Rusijo se je Anglija sporazumela. Na Velikem oceanu ni bila Rusija več nevarna angleškim interesom, lahko pa bi bila postala nevarna Angleški iz Perzije. Angleška je iskala prijateljstvo Rusije na podlagi načela »daj ti, in dam tudi jaz«. Angleški je bilo na tem, da si zagotovi svojo svetovno veljavo, ta je pa odvisna od tega, da ima okrog svoje indijske posesti mogočne jezove, da

ima Egipt, Sueški kanal in perzijski zaliv v rokah. Sporazumela se je z Rusijo najprej glede Perzije. Rusija je vzela pod svojo oblast severni del Perzije, Angleška pa južni del. Cela Perzija v svoji samostalnosti, ni bila tako trden jez, kakor polovica Perzije v angleških rokah — kupčija, sklenjena z Rusijo, je bila torej dobra za Anglijo.

Nasprotje med Anglijo in Nemčijo je po konferenci v Algecirasu postalo še ostrejšo, kakor je bilo poprej. Nemška vojna mornarica je rasla in to je Anglijo prisililo, da je poglavitni del svoje mornarice koncentrirala v angleških vodah, dočim je Francija večji del svoje mornarice koncentrirala v Sredozemskem morju. K temu naravnemu nasprotju je prišlo še to, da je Nemčija dobivala čedalje večji vpliv na Turčijo in čedalje intenzivnejše delala na to, da Turčijo z vsemi njenimi deželami pritegne nase in zadobi gospodarsko prvenstvo v njej.

Prusija je bila še majhna, ko je že obračala svoje poglede na Turčijo. Že leta 1841. je poznější feldmaršal Moltke opozarjal svoje rojake na azijski del Turčije in jim priporočal, naj si pridobijo kak del in l. 1845. je znameniti nemški nacionalni ekonom Roscher popisal malo Azijo, Arabijo in Mezopotanijo in celo izrekel upanje, da bo še on doživel dan, ko prevzame Nemčija dedščino po Turčiji in bodo nemški vojniki in nemški delavski regimenti stali v Carigradu. A poteklo je še dolgo let, predno je Nemčija storila resen korak, da si pribori politično in gospodarsko pozicijo v Turčiji.

Zgodilo se je to l. 1882. Dotlej ni imelo nemštvo prav nobene veljave v Turčiji in so imeli tam Angleži in Francozi prvo besedo. Rečeno leto pa je prišla v Carigrad nemška vojaška misija in so postali nemški oficirji, ki jim je bil vodja sedanji feldmaršal Goltz, učitelji turške armade. To je pač bila posledica velikega ugleda, ki si ga je pridobila Nemčija na Turškem vsled zmage nad Francozi l. 1870. in ustanovitve nemškega cesarstva.

Od tedaj je politični in gospodarski vpliv Nemčije v Carigradu stalno rasel. Turčija je začela naročati najprej vojaške potrebščine v Nemčiji, potem tudi druge stvari, nemški vpliv na turško politiko je postajal vse večji in so Francozi ter Angleži vzdrževali svoje pozicije samo vsled tega, ker so bili največji upniki Turčije in ker Nemčija ni imela denarja, da bi ga Turčiji posojala. Nemčija je dosledno delala na to, da utesni kolikor mogoče v prejšnjih časih vedno merodajni angleški in francoski vpliv ter si z vsemi sredstvi zagotovi, da postane v ugodnem trenutku dedinja turškega ozemlja. To stremljenje Nemčije je bilo naravno, kakor je bilo naravno nasprotovanje drugih velesil. Poseben odzrak je prevzel nemški krono cesar Viljem je osredotočil vso svojo pozornost na Turčijo.

Od rusko - turške vojne v letu 1879. je vsa Evropa bila mnenja, da Turčija nima kvalifikacije, vladati državo, v kateri živi poleg Mohamedancev toliko drugih narodov različnih veroizpovedanj. Mislilo se je, da je Turčija pri kraju s svojimi močmi, da leži v agoniji in je absolutno nezmožna ustvariti redne razmere. Posebno se je to mnenje utrdilo v časih, ko je vladal sultan Abdul Hamid, ki so ga potem Mladoturki odstavili. Takrat je ves svet sodil, da je Turčija Avgijev hlev in njega očiščenje kulturno delo.

V tistih časih je bil zastopnik Nemčije v Carigradu baron Marschall, ki je znal pridobiti nemškemu vplivu največjo veljavo. Zaeno se je v Nemčiji začela velika propaganda, da mora priti Turčija pod nemško »Schutzherrschaft«, kar je seveda pomenilo, da se morata Angleška in Francija, kakor tudi Rusija odpovedati vsem svojim aspiracijam. Če se hoče pomen teh rivalitet prav spoznati, je treba uvaževati, kake so dežele turškega cesarstva. Nemška literatura je silno bogata vsakovrstnih spisov o turških deželah in vse te knjige pričajo, da so Mala Azija, Sirija, Mezopotanija in Arabija dežele, ki so tako rodovitne in bogate naravnih zakladov, da jim ni kmalu enakih dobiti. Tam ni treba nikakih pragozdov izsekati, tam ni treba zemlje šele obdelati, tam je podnebje ugodno, tam so dani vsi pogoji, da bi postale te dežele najbolj cvetoče na svetu. Samo tla je treba malo popraskati, jih posejati in potem pospraviti bogato žetev. L. 1913. je imel nemški general Imhoff, ki je bil dolgo let v turški službi, v Berlinu predavanje, v katerem je rekel, da je v srednji Aziji prostora za 70 milijonov ljudi, živi jih pa tam samo 15 milijonov in od vse čudovito plodovite zemlje je samo 275 odstotkov obdelanih.

Kaj čuda torej, da je Nemčija stremila, obvladati te dežele. Lahko bi tja pošiljala kot koloniste vse ljudi, kar jih je doma odveč; ti bi lahko tam bogateli in postali razširjevalci nemštva in nemška industrija bi tam imela trge, da nikjer takih in dobivala od tam vse surovine.

Nemčija je smotreno in spretno zasledovala svoj cilj. Prvi veliki uspeh v tem prizadevanju je dosegla l. 1888., ko je sultan izdal ferman, s katerim je bila nemški družbi podeljena koncesija za zgradbo železnice v Mali Aziji in za izvrševanje obrata na teh železnicah. Nemški kapital je z nemškimi materialom sezidal železnico in da je bila ta tudi velikanjskega političnega pomena, se pač ob sebi razume. Marsikdo se je takrat vprašal: Kje so časi, ko je Bismarck rekel, da celo orientalnopršašenje ni za Nemčijo vredno kosti enega samega pomeranskega grenadinja.

Od tedaj je bila Nemčija diplomatski, vojaški, finančni in gospodarski voditelj Turčije. Nemški vpliv je v Carigradu mogočno narasel in celo nemški jezik je zadobil tak veljavo, da so ga v francosih šolah v Carigradu uvedli kot učni predmet.

Angleška, Francija in Rusija tega niso prijazno gledale. Rusija, ki nima nobenega izhoda na svobodno morje, čaka že stoletja, da se ji odpro Dardanele; Francija si pripravlja že pol stoletja tla v Siriji, da jo nekega dne spravi pod svojo oblast; Angleška pa je bila posebno prizadeta po nemškem delovanju v Turčiji. Kakor smo že rekli, je angleško gospodstvo v Indiji in je angleška gospodarska nadvlada na Kitajskem odvisna od tega, da ima pot pristo in zavarovano. Anglija ima Egipt, ima Sueški kanal, ima svete kraje Mohamedancev, Meko in Medino v oblasti in ima tudi veliko moč v Perzijskem zalivu, a to se ji ne zdi dovolj močna zagotovitev. Slabo Turčijo bi bila že se prenesla kot gospodarico v srednji Aziji, močne Nemčije pa ni hotela pustiti na to ozemlje. Vpliv Nemčije v Carigradu je bil Angleški tudi zategadelj na potu, ker je sultan obenem kalif, to je duhovski poglavar vseh Mohamedancev. Angleška ima mnogo milijonov mohamedanskih vernikov in ji je kalif, ki stoji pod nemškim vplivom vedno nevaren.

Meseca oktobra l. 1898. je nemški cesar Viljem v spremstvu sedanjega državnega kancelarja kneza Bilowa potoval v Jeruzalem in v Carigrad in od tedaj je bil nemški vpliv na Turčijo tako utrjen, da ga Angleži niso mogli več izpodnesti. Koj naslednje leto je Nemčija izposlovala koncesijo za podaljšanje maloazijskih železnic do Bagdada. Koncesijo je sicer dobila mednarodna družba in je bila pri kapitalu udeležena Nemčija s 40%, Francija s 40%, druge države pa z 20%. toda po svojem značaju je bila ta železnica največjega pomena za Nemčijo, ter močno ogroženo angleški trgovini in politični veljavi. S to železnico se je Nemčija približala Perzijskemu zalivu in si ustvarila najkrajšo pot v Indijo in na Kitajsko. To je bilo toliko bolj pomembno, ker je bila železnica Solun-Monastir itak absolutno v nemških rokah, železnica Solun - Mitrovica pa večinoma. V spopolnitev te proge je pozneje grof Aehrenthal nameraval izrabiti pravico, ki jo je berlinski kongres priznal Avstriji, da zgradi železnico skozi Sandžak do Mitrovice. Takrat je na Angleškem nastalo tudi nasprotje proti Avstriji, o kateri so Angleži sodili, da je pionir Nemčije.

Anglija je še enkrat napela vse sile, da izrine Nemčijo iz Turčije. V ta namen se je dogovorila z Rusijo. Leta 1908. sta se sešla angleški kralj Edvard in ruski car Nikolaj v Revalu in se na tem sestanku dogovorila glede politike v Evropi in glede razdelitve Turčije. Evropa je izvedla šele l. 1913. za ta dogovor. Načrt za razdelitev je napravil nekdanji indijski podkralj lord Curzon in se je Anglija zavezala, pomagati Ru-

siji, da se ji odpro Dardanele, dočim se je Rusija odpovedala vsem aspiracijam na Mezopotanijo.

Zaradi odpreta Dardanel sta si bila Rusija in Anglija dolga desetletja huda nasprotnika. Anglija ni hotela tam trpeti nobenega rivala; njen interes je zahteval, da Carigrad, ki je ključ do Črnega morja, ne pride v ruske roke in da ostanejo zaprti pota po kopnem iz Evrope v Malo Azijo in naob. V trenutku pa, ko je prišla Nemčija do skoro odločilnega vpliva v Carigradu in se je zidala bagdadska železnica, je Angleška premenila svoje stališče. Ljubše ji je, da je Rusija, ki ne misli prodirati v Mezopotanijo in Arabijo, gospodarka v Carigradu, kakor da je to Nemčija. Angleška je prišla do prepričanja, da ji je manj nevarno, če je Rusija v Carigradu, kakor če je tam Nemčija.

S tem odgovorom je bila tripelententa mogočno izločena, zakaj odstranjena so bila z njim vsa interesna nasprotja, nobena stvar ni več motila soglasja med Anglijo, Rusijo in Francijo in lahko so čakali, da pride ura žetve.

Tripelententa si je poskušala olajšati svoje prizadevanje. V ta namen je angleški kralj l. 1908. prišel obiskat našega cesarja v Lšel in je poskusil Avstrijo pritegniti na svojo stran. Njegove ponudbe pa so bile odklonjene in Avstrija je ostala zvesta svoji z Nemčijo sklenjeni alijanci.

Mladoturška revolucija je pospešila razvoj Turčije. Angleška, Rusija in Francija so dosegle, da je bila Kreta iztrgana Turčiji iz rok, ruska nota v prid Črnogorcem je bila prvo znamenje, da je Rusija zopet začela aktivno politiko na Balkanu. Avstrija je bila vsled prememb, ki jih je ustvarila mladoturška revolucija prisiljena anektirati Bosno in Hercegovino in v tem trenutku je bilo stoletno prijateljstvo med Avstrijo in Angleško uničeno. Tista Anglija, ki je na berlinskem kongresu največ pripomogla, da je dobila Avstrija evropski mandat, okupirati Bosno in Hercegovino, se je aneksiji uprla z največjo srditostjo. V Londonu se je reklo, da se je z aneksijo Bosne in Hercegovine uglasilo Nemčiji prodiranje v Malo Azijo in Anglija je napela vse sile, da premeni razmere na Balkanu tako, da bi bila Avstriji vsaka dalnja pot na jug zabarikadirana.

Aneksijska kriza je sicer potekla brez konflikta, a rodila je velike posledice. Italija je okupirala Tripolitaniijo. Tripelententa pa je pod vodstvom Rusije osnovala balkansko zvezo, ki je premenila vse razmere na Balkanu.

Sedanjemu času ni primerno, da bi obširnejše razpravljali o dogodkih od bosanske aneksije do sedanje vojne. A že iz tega, kar smo navedli, se razvidijo zadnji vzroki velikega nasprotstva med Angleško in Nemčijo, ki se kažejo v sedanji vojni.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pojasnila pošilja: 545

Srečkovno zastopstvo l. Ljubljana

Zahtevajte

zastonj in poštne prosto moj glavni katalog s 4000 podobami, ur, zlatnine in srebrnine, glasbil, orožja i. t. d. i. t. d.

Prva tvernica ur

JAN KOHRAD, c. kr. dvor. dobavitelj, Most 004. (Češko). Niklasta ankerica K 380, boljše kakovosti K 420, v starosrebrnem kovinskem rokoku okroviu K 480, s švicar. kolesjem na sidro K 5— Vojne spominske ure K 550, 6—, radijeve žepne ure K 850, niklasta budilka K 290. Razpošiljanje po povzetju. Brez rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Pri epidemijah in vseh infekcijskih boleznih

Mattonia Preiskušeno od vrčalnno sredstvo

Giesshübler

slatina.

FLORIAN

Mlado, staro, Vsak pove:

Ta pa je za me!

Ker se samo z njim krepi m, Vedno zdrav želod'c imar!

Varujte se ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno 1914 SVETOVNA VOJNA 1915 varovano.

Edina izdelovalnica mojih patentovanih spominskih prstanov.

Zahtevajte cenik istih! Zahtevajte cenik istih!

Bogata zaloga

„ : birmanskih daril : “

po priznanih nizkih cenah. Blago samo iz prvovrstnih tovarn.

LUD. ČERNE, juvelir in trgovec, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Duorski trg 1.

Solidno blago. Jzposojevanje žalnih klobukov. Priznana nizke cene.

Priporoča: največjo izbero slamnikov za dame in deklice kakor tudi bogato zalogo žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno.

Deželno gledališče KINO CENTRAL.

Sprejme se takoj
brivski pomočnik.

ALBERT DERGANČ, 1292
Dunajska cesta, Ljubljana.

Išče se
prazna soba.

Ponudbe pod „Solčna soba/
1285“ na upravn. »Slov. Naroda«.

Hotelski sluga
(Lohndiener)

vojaščine prost, ako mogoče zmožen
tega posla in nemščine se išče.

Hotel pri Mallču, Ljubljana.
1260

Mlad, spreten
korespondent

ki je obenem tudi izurjen knjigovodja
ter več vseh kontorskih opravil, išče
stalno mesto. Nastopi lahko takoj ozir.
po dogovoru. — Cenjene ponudbe na
upravn. »Slovenskega Naroda« pod
„Trajno/1290“.

Mlekarska zadruga na Prestranku
išče večjega

mlekarja in sirarja.

Kdor želi to službo, naj se pis-
meno obrne na načelstvo. Plača po
dogovoru. 1282

Mlekarska zadruga na Prestranku.
Načelstvo.

STOCK
COGNAC
MEDIZINAL
parne destilerije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradne plombrir-
nih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Št. 7800.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski potrebuje za kurjave svojih
urad. prostorov in od njega oskrbovanih zavedov 300—1000 m³
zdravih, suhih bukovih drv in okoli 100 m³ mehkih drv in
sprejema za njih dobavo ob uradnih urah pismene in ustne
ponudbe do

do 10. junija 1915.

Dobavo drv bo izvršiti do 15. septembra 1915.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 17. maja 1915.

Velik izreden binkoštni spored.

od sobote 22. do ponedeljka 24. maja.

Popoldanski spored: Interesantno krmljenje živali, tri komične točke in sicer: „Maks ne sme kaditi“, „Camilo
pri lovu na medveda“ in „Polidorja pošiljajo“. Številni posnetki z naših bojišč in pretresljiva legenda v dveh delih

VERA ZMAGA.

Pri večernih predstavah ob 1/2 8. in 9. zvečer, krasna družabna drama v 2 delih „SRCE MORA MOLČATI“
in tridejanska veseloigra „Karl in Karla“. Gospodična Lisa Weise v dvojni vlogi kot »Karl in Karla«. Številno vojnih
poročil, komičnih in naravnih posnetkov.

Brivski pomočnik

lahko nastopi takoj dobro in stalno
mesto pri J. Svetec, brivec in
vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg.
1269

Zlata verižica

na obroke!
60 gramov težka K 140—,
mesečno K 4—, Prve vrste
srebrna ura s 3 srebrnimi po-
krovi K 14—, Dobavlja se na
vse strani. Kdor bi rad ceno
1 kupil, naj piše takoj.
R. LECHNER, zaloga zlatnine
Břeclava (Lundenburg) 299.

Najboljše
ogrške in kranjske salame

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske kle-
buse, prekajeno meso, slanine s papriko,
najboljše pristni emendolaki sir ter sladko
: čajno surovo maslo priporoča trdka ::

J. Buzzolini
delikatesna trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsajdanje pošiljate od najmanjše do naj-
večje množine po najnižji ceni. 130

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in
zaloga štedilnikov

se nahaja: 10

Ambrožev trg šte. 9.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4,

I. nadstropje, levo. 1278

Uradne dovoljena, že 20 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v

središču mesta.

„Priporoča in namešča le boljše“

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje
izbira različnih služeb, zlasti za ženske
Vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znanka.

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIPRAV. DR. FR. DERGANČ

Kdor hoče varčevati,
obrne naj se na trdno
Katinka Widmayer,
„pri Solncu“ za vodo,
tam se dobi
vse hingo
kator velika zaloga
čevljev
radi pomajskanja prostora
še vedno na glavi nosi.

Kupi se

kislo zelje

in
repa.

Ponudbe na upravn. Slov. Naroda
pod „zelje-repa/1242“.

124

Nadomestilo za meso.

Morske ribe slane, brez glave in
drobnih koščic, velfina kakovost,
ribe 3 do 5 kg težke, 2 uri namo-
čene pripravne za praženje ali ku-
hanje po K 1-40 za kg, pri zabojih
po 100 kg po kg 1-25 loco Ljub-
ljana.
Naročila prosim pravočasno.

Kocke za govejo juho najfin.
znamke „Globus“ po 5 vin, škatlja
s 300 kosi K 12, torej kocka 4 vin.,
franko na vsako pošto. Za uvedbo
se vsaki škatlji po 300 komadov
pridene moška, pri 2 škatljah, to
je 600 komadov 2 moški ali ena
damska ura zastoni.

Sardine veleprima norveške, zaboji
po 100 škatelj po 44 vinarjev škatlja
loco Ljubljana.

Mleko kondenzirano, prvovrstna kaka-
vost, brez konkurence glede
okusa, toščobe in čistosti (ne posu-
šeno mleko)! Ni treba slad-
korja! Škatlja po K 1-20, zaboj z
48 škatljami K 52— loco Ljubljana.

Slaniki prima prekajeni K 9— za
100 komadov, pod katerim številom
se ne oddaja.

Salame veleprima goriske dokler kaj
zaloge po K 6— kg in se pod
poštnim zavojem, torej 5 kg iz Go-
rice ne oddajo.

Tun v olju, najfinejša kakovosti v
škatljah po 5 kg po K 5 kg loco
Ljubljana.

Mesne konzerve: dunajska pljučka
ali tripe v škatljah od 1 kg naprej
po K 1-40 kg loco Ljubljana. Izborna
kakovost.

A. SVARA
agentura in komisija, Ljubljana.

Mirna stranka (3 osebe, brez otrok),
išče

stanovanje

iz 2 velikih ali 3 manjših sob s pri-
padki, za avgust. 1268

Ponudbe na upr. »Slov. Naroda«.

Trgovski pomočnik

in
učenec

se takoj sprejmeta v galanterijski in
modni trgovini **PRICA & KRAMAR,**
Celje. 1217

Poletna stanovanja

2, 3 in več sob s pritlikinami, popol-
noma opravljena,

se oddajo prav cenó.

Pojasnila daje: 1207

St. C. Tauzher
lesna trgovina, Dunajska cesta 47.

Poceni!

Dokler traja zaloga, oddajam še
lepe slanike

po K 11— za 100 kmd. Dalje odda-
jam, dokler zaloga traja **umetno**

surovo maslo

v zabojih à 30 kg à K 4— za kg.
Dalje imam na zalogi precej **SARDIN,**
ter naj se kupci obrnejo na trdno
A. Kušlen, Ljubljana, Karlovska
cesta št. 15. 1250

Odlikovan na razstavi v Radovljici 1. 1904
s časno diplomom in kolajno 1. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno priporočljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri

GABRIJELU ERŽENU

Zapuže, pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči. 1277

Cene zmerne.

Ovčjo volno

vsake vrste, oprane in neoprane

kupim po najvišji ceni!

Prevzamem vsako množino proti gotovini. 962

Voznino po železnici ali pošti plačam sam.

J. GROBELNIK, LJUBLJANA,
Mestni trg 22.

Botri in botrice!

Predstave

ob 1/2 11. 3. 1/2 5. in 6.

so primerne tudi za mladino.

Jvornica aluminija v Lendu išče

za takojšnji nastop ob dobri plači,

krepe, samske 1210

delavce.

Travnik

v Mestnem logu se da v najem.

Naslov se izve v upravn. »Slo-
venskega Naroda. 1254

Prodajalka

dobro izurjena v trgovini mešanega
blaga, se sprejme. Prednost imajo s
daljšo prakso iz dežele. 1264

Ponudbe na upravn. »Slov. Na-
roda« pod šifro „Pridnost“.

Ugodna prilika! Ugodna prilika!

Se nova

hiša

se proda ali da v najem na Bledu
pri deželni cesti, ki se sedaj gradi.
Mimo je napeljan vodovod in elektro-
vod. Cena je 3200 K. 1287

Več se izve pri **Ivanu Pangerc,**
Selo p. Bled.

!! HOTEL !!

z mesarijo, lepim vrtom in gospodar-
skimi poslopi, parna pekarna, mlin in
žaga, hiša s trgovino mešanega blaga
in okrog 20 orolov zemljišča se v spod-
nještajerskih toplicah skupaj ali pa
vsako podjetje posebej

pod ugodnimi pogoji proda.

Ponudbe pod „Dobra založba/1166“
na upravn. »Slovenskega Naroda«.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Delniška glavica 8,000.000 kron.“

2530

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 1. razred IV. c. kr. avstr. razredne loterije.

Zrebanje 8. in 10. junija t. l.

CENA: 1/4 srečka K 40—, 1/2 srečka K 20—, 3/4 srečka K 10—, 1/8 srečka K 5—.

Sprejema kot član avstrijskega konzorcija prijave za subskripcijo 5%
vojnega avstrijskega posojila iz L. 1915 po originalnih
pogojih. Subskripcija se vrši do 29. maja t. l.

„Mokri“ in „suhi“.

Znano je, kako veliko gibanje proti alkoholu je povzročila sedanja vojna. Na Ruskem je vlada sploh ustavila prodajanje žganja, na Angleskem so se najboljši krogi odpovedali uživanju vseh vrst alkoholnih pijač in tudi na Francoskem se je začel tak boj in se vodi z uspehom, dasi proizvajajo prav ta država najplemenitejša vina.

Kar se je v Evropi šele sedaj začelo, to se godi v Ameriki že dolgo časa in bo vselej marsikoga zanimalo, če nekaj povemo o protialkoholni vojni v Ameriki.

Predvsem se je treba spomniti, da so bili prvi naseljenci v sedanjih Zedinjenih državah severoameriških angleški puritanci. To so bili vrli, delavni, pošteni in idealni ljudje, ki so zapustili svojo domovino zaradi svoje vere. Puritanci so, kakor že kaže njihovo imenovanje, zaničevali vse užitke, kar jih nudi življenje. Krepki ljudje so to bili in so res živeli za svojega boga, to se pravi, živeli in delali so tako, da bi si z načinom življenja in delovanja zaslužili milost božjo. Niso ne pili, ne se zabavali, ampak smatrali vse življenjske užitke za hudiceve pasti. Tako naziranje je bilo seveda mogoče samo v temnih časih srednjega veka.

Puritanci so v Ameriki ostali dolgo časa zvesti načelom, ki so jih prinesli s seboj z Angleskega. Seveda so se ta načela tekom stoletij zelo ublažila in premenila, a nekateri nazori so se ohranili še do naših časov, vsaj v splošnem, zlasti spoštovanje nedelj in sovražstvo do alkohola. V starih časih je bilo spoštovanje nedelj tako strogo, da pripoveduje zgodovinska anekdota, da so v nekem ameriškem mestu navadnega mačka obsodili na smrt in mu slovesno odsekali glavo, ker je v nedeljo mišil loviti.

Kar je v Zedinjenih državah prebivalstva angleškega izvira, je več ali manj sovražno alkoholu. Kakopak da se je v vseh časih pilo zlasti žganje, imenovano whiskey, in pozneje tudi vino iz Kalifornije. Priseljenci neangleškega pokolenja so bili od doma vajeni pijače in so to navado razširili tudi v Ameriki. In ker se je prebivalstvo mešalo, se je alkoholizem močno razpasel. Whisky je postal — izvzemši naslednike puritanov, naseljencev — običnavadna pijača.

Pivo so vpeljali v Ameriki Nemci in štejejo si to v zaslugi, češ, da je veliko boljše, če pijejo ljudje pivo, kakor če pijejo žganje. Nemci so v Ameriki ustvarili velikansko pivovarsko industrijo in če je na eni strani tudi resnično, da so si pridobili kulturno zaslugi, ker so s pivom izpodrinili žganje, je na drugi strani tudi res, da ljudje piva veliko več prenesajo, kakor žganja in da se sedaj v Ameriki razmeroma več alkohola zavžije kakor prej.

Nasprotje alkoholizmu v vsaki obliki je v zadnjem desetletju močno naraslo in sega tako globoko, da je nastala že posebna politična stranka »prohibition party«, ki je zapisała na prvo mesto svojega programa boj alkoholu. Jedro te stranke so nasledniki nekdanjih puritanov, so ljudje, ki smatrajo za zavrnjenega človeka vsakega, kdor postane muzik ali igralec, ki smatrajo obiskovanje gledališč in koncertov ob nedeljah za greh, da med katerimi so celo ljudje, ki menijo, da je greh, čitati ob nedeljah časopise. — Poklic vinotrčarja, gostilničarja ali žganjetoča proglašajo ti za nečasten poklic. To pa se ne nanaša samo na male ljudi. Celotno »kraljstvo« pivovarnarjev — Busch v St. Louisu, ki skuha na leto toliko piva, da je treba pet milijonov pivcev, da ga zavžijejo, ni bil nikoli priznan kot ravnopraven član ameriške družbe, dasi je za dobro namene žrtvoval ogromno mnogo denarja.

Najhujši nasprotniki alkoholizma so metodisti in duhovniki in žensko, a ne samo v mestih, nego tudi na kmetih. Katoliški duhovniki, ki imajo med svojimi verniki pijačo vdane Irce, Italijane, Špance, Poljake, Maloruse in Slovence, se proti alkoholnega gibanja nič ne udeležujejo; duhovniki drugih veroizpovedanj le malo, a metodisti so fanatični nasprotniki vsake pijače. To sovražstvo izvira pač iz spoznanja, da je pijančevanje v zdravstvenem, npravnem in gospodarskem oziru prava nesreča. V ameriških »saloonih«, kjer je zavetišče pijančevanja, se je najbolj pokazalo, kako vse družine trpe vsled alkoholizma in ti »salooni« so dali povod za sedanji boj.

Pota, po katerih hodijo sovražniki alkohola do svojega cilja, so različni. Najbolj priljubljena pot je »local option«, to je, lokalna prepoved, izdelovati, uvažati in prodajati alkoholne pijače. Agitacija je silovita. Najbolj se trudi ženske za pre-

poved alkoholnih pijač. Celotno otroke pošiljajo v boj. Sprevedo otrok, ki prenašajo deske z vsakovrstnimi, na slabi vpliv opozarjajočimi napismi, so precej navadni.

Amerika je razdeljena na dva velika tabora: na »suhe« in na »moke«, to je, na prijatelje alkohola in na sovražnike. V državi Illinois so pri zadnjih volitvah odločile ženske, da so zmagali »suhi« in ti so takoj zaprli gostilne in pivovarne in žganjarne. Kako si bodo pomagali tisti, ki so vsled tega izgubili kruh, za to se nihče ni zmenil in tudi nihče ni vprašal, kako se bo nadomestil izpadek na davkih. Tudi v južni Karolini in v državi Maine so zaprli gostilne, žganjarne in pivovarne.

Eno se vidi povsod: pijančevanja z vsem tem še ni konec. Take drakonične odredbe sicer zelo omejejo pijančevanje, a zatreti ga ne morejo. Ker piva ni lahko vtihotapljati, pa vtihotaplja v teh državah žganje; prej se je očitno popivalo, sedaj se popiva skrivaj. Ljudje, ki imajo denar, hodijo celo k zdravnikom in si dajo zapisati žganje kot zdravilo.

»Suhi«, ki jim je ženska volilna pravica dala veliko moč, delajo sedaj na to, naj bi kongres — to je zastopstvo vseh 36 zedinjenih držav — prepovedal izdelovanje in prodajanje alkoholnih pijač. S pomočjo žensstva upajo »suhi«, da bodo zmagali vsaj v 25. državah in da bodo imeli v kongresu večino. Pivovarnarji in gostilničarji seveda tudi ne drže križem rok, ampak se hočejo braniti na vse kriplje. Ker so pivovarnarji večinoma Nemci, je boj proti abstinenici prevzela »nemško - ameriška narodna zveza«.

Medtem, ko se bije v Evropi velika vojna za gospodstvo, pa se bije v Ameriki med »suhi« in »mokrimi« nič manj ljut, četudi nekravav boj za zmago vode in alkohola.

Naglušnost,

šumenje v ušesih itd. ozdravi. **Ofizinan.** Cena 3-70 K. Brošura zastoj proti poštini za nazaj. **M. Wojacek, München, Paul Heysestr. 5.**

Kakor gobe po gorkem dežju rastejo sedaj novi takomenovani izdelki praškov za pečenje, ponarede kolikor mogoče varljivo znane znamke in se celo ne sramujejo izkušene recepte drugih firm dobesedno natisniti na zadnji strani svojih vreč. Seveda so pa gospodinje, ki so poskusile ta prašek za pečenje, že izrekle svojo sodbo. Skoro vsi izdelki so brez vrednosti, popolnoma neprimerno sestavljeni in povzročajo naravnost skajenje z njimi pripravljenih jedil. Za takozvane vojne moke so popolnoma neuporabni. Vsaki gospodinjki bodi v lastnem interesu nujno svetovano zahtevati milijonkrat preizkušeni znamki »dr. Oetkerja prašek za pečenje Bakin«, ali »dr. Cratos Treff prašek za pečenje« in zavračati ponaredbe.

Negovanje zdravja.

Vsak ima v svoji rodbini ali je med svojimi prijatelji že doživel slučaje bolezni, za katere absolutno ni bilo uganiti, kaj da jim je vzrok. Bolezen je prišla in nihče, tudi zdravnik ni vedel, odkod. Naši raziskovalci so torej že dolgo iskali, da bi takim zagonetnim bolezenskim vzrokom prišli na sled, in sedaj nam prihaja vest, da je razkrita ena najbolj razširjenih razširjevalnih bolezni — v samih človeških ustih. Vzrok je tako preprost in dokaz tako jase, da se je čuditi, da nismo že zdavnaj prišli na to.

Stvar je kratko ta - le: Vsak človek sprejema vase z dihanjem ali med hrano premnogo bakterij, deloma docela nedolžnih, deloma škodljivih. Med temi škodljivimi so take, ki razdejavajo zobe in take, ki naravnost lahko povzročijo bolezni. Ako torej ustna duplina ni čista, sleznica vneta, na zobeh pa umazana plast, ali pa v špranjah med zobmi ostanki jedi, se vseljene bakterije razmnožijo v stotine milijonov. Ako torej ustnih duplin ne očistimo vsak dan večkrat z antiseptično ustno vodo (Odol), se kmalu pokažejo zle posledice. Mnogi bakterije se pri dihanju vsesajo v pljuča, ali pa z ranami, ali zobno fistulo dospo v kri, razentega pa svojemu presnavljanju neprestano proizvajajo strupene snovi, ki preidejo deloma v želodec, deloma v kri in tako nastanejo slabosti, glavobol, pomanjkanje teka, motenje prebave, obolenosti vratnih žlez in pljuč, da, celo očesne in ušesne bolezni in zastrupljenje krvi se je že opazilo. Koliko nevarstenikov neki hodi okoli, ki se imajo za svoje mučno življenje zahvaliti temu smešnemu vzroku. (Smešnemu zato, ker se mu je lahko izogniti.)

Ne more biti zatorel zadosti nujno nasvetovano, da se navadimo na pridno negovanje zob z Odolom. Kdor Odol dosledno rabi vsak dan, po naši današnji znanosti kar najbolje neguje zobe in usta.

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Največja zaloga navadnih do najfinjših otroških vozičkov

in navadne do najfinjše
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nezanim naročnikom se pošlje s povzetjem.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
l. t. d.

Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in snaženje oblek.

Apertura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aromatično ribje olje iz lekarne pri zlatem orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje olje iz katerega je popolnoma odstranjen zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.

Zoper kašelj, zasliznost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljše preizkušeno in mnogostransko priporočeno **trpotcev sok.** — 1 steklenica K 1 krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih specialitet ter preizkušenih domačih zdravil.
Izborna toaletna sredstva „Ada“.
Vedno sveže gumijev specialitet
Oddajajo se tudi zdravila za člane vseh bolniških blagajin.
Razpošilja se 2 krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Prohážka

lekarna pri zlatem orlu

Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Rogaška mineralna voda

Vrelci: Tempel, Styria, Donati
Čisto naravno polnenje.

Izborno zdravilne vode proti:

želodčnim in črevesnim boleznim (griža, disenterija, legar)

sečni kislini

sladkorni boleznim

boleznim na jetrih.

Protisuhi, zdrav, uspehi.

Zaloga: Mihael Kastner in A. Sarabon v Ljubljani

Protizoboholu in gnijolobi zob

izborno deluje dobro znana

antiseptična

Melusine ustna

in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Rosljeva cesta št. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.

Blag. gospod. lekarnar!

Prosim vljudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katere je neprekosljivo sredstvo zoper zobohol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Podpirajte domačo industrijo!

Stare nogavice so ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, ro-kavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Franc Kos Ljubljana, Sočna ulica.

je veliko ležeče na dobrem poljedelskem orodju, da se delo z lahkoto ter hitro opravi, vsled tega naj vsak

K O S E

naroči le pri

F. P. ŠKRABAR v Višnji gori

kateri že več let razpošilja priznana najboljša, garantirano dobre turške kose

v dolgosti 56 61 67, 72 78 in 84 cm 926

po K 190 K 230

Pri naročitvi 10 komadov skupaj, poštne prosto vsako postajo. Preprodajalci dobe prim. popust.

Naznanilo.

Vljudno naznanjam, da sem z današnjim dnom

otvoril v Prešernovi ulici št. 9 staroznano

„Restauracijo Perles“

katero sem popolnoma na novo preuredil in povečal ter so slavnemu občinstvu restauracija, veranda, vrt in kegljišče na razpolago.

Skrbel bom za dobro kuhinjo, dobra naravna vina in točno postrežbo ter se priporočam z odličnim spoštovanjem

1251

Franc Krvarič.

Naznanilo preselitve.

Udano podpisani dovoljujem si tem potom vljudno naznaniti, da sem svojo

brivsko obrt

iz Sodne ulice št. 2 v isto hišo na Dunajsko cesto št. 20 nasproti kavarne „Evropa“ preselil ter najmodernejše in z vsemi higijeničnimi pripravami uredil.

S tem, da se vsem častitim naročnikom za dosedanje naklonjenost najtopleje zahvaljujem, se obenem za nadaljni obisk priporočam z zagotovilo, da bodem vedno skrbel častite gospode naročnike najboljše postreži.

Z vsem spoštovanjem

Engelbert Franchetti, Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

S O D E

majhne in velike kakor tudi dobro močno motorno kolo 3 1/2 konjskih sil ima na prodaj J. Buggenig, sodar, Cesta na Rudolfovo železnico, Ljubljana. 1183

Več lepih stanovanj

se odda za takoj v najem 5 minut od kolodvora. V hiši je kopališče, gostilna, kegljišče. Strankam, katere imajo do ribolova veselje, je ta na razpolago.

Poziv se pri lastniku **Franco Grebencu**, veleposestniku in gostilničarju pri kolodvoru, **Trbovlje, Stajersko.** 1248

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

Izposojevanje

ob mrtvaških odrh

drevesne cvetlice,

kakor tudi najfin-

nejše dekoracijske

cvetlice za dvorane

in balkone.

Vsakovrstne sadike do najzlahajnejših cvetic in zelenjadi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Brojovke: I. Bizovičar,

vrtnar. Ljubljana.

Mladega trgovskega pomočnika

dobro moč, sprejme takoj trgovina
v mestu na Gorenjskem. 1262

Ponudbe pod „Gorenjsko/1262“
na upravnishvo »Slov. Naroda«.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“

... Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...

Rezervni fond K 60.780.726-18. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304-25.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

Generalno zastopstvo v Ljubljani čigar pisarne so v lasni ban- 11 ni hiši v Gosposki ulici šteč. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cení takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Mnogo denarja prihranijo kolesarji!

K 95— namesto K 145—, razpošiljam za reklamo,

500 novih „Torpedo“ prostotečnih koles, modeli 1915; elegantno grajeni, lahkotekoči, s la pnevmatikami, kompletno in 3 letno garancijo. Sveži močni plašči po K 6—, 7—, 8—, 5—, 6—, 7—, 8—. Popravila, emajlir. in poniklanje in vse kolesarske potreščine po cenah na debelo.

A. Weissberg, tvojniška zaloga koles in šivalnih strojev, Dunaj II., Untere Donaustrasse 23 III.

Katalogi gratis. Slov. dopisovanje. Na obroke izključeno. Firma ustanovljena leta 1398.

500 hektolitrov belega vina

in večjo množino praznih sodov iz zapuščine umrlega Josipa Vodnika v Sp. Šiški se bode prodajalo

25. maja t. l. potom prostovoljne dražbe.

Dražba se prične 25. t. m., to je v torek po Blinškostih ob 9. uri dopoldne v hiši št. 76 na Celovški cesti v Sp. Šiški in se bode po potrebi nadaljevala tudi naslednje dneve.

K obilni udeležbi vabijo

Josipa Vodnika dediči.

1263

Nad 50 let obstoječa

parna barvarija in kemično snaženje oblek

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc, Glince, Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46. se priporoča. Najnižje cene.

Najbolj priporočljivo!

751

Pfaff šivalni stroji Puch vozna kolesa

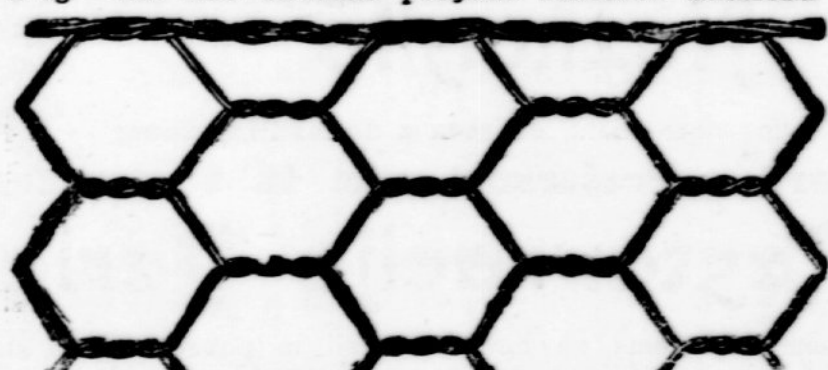
najnovejša konstrukcije, za vsako lahka in trpežna, priznana naj- obit najbolj pripravni. 10 letna boljša v monarhiji. garancija. Pouk v voženju brezplačen! 2 letno jamstvo!

Zaloga vseh zraven spadajočih delov. Popravila točno in po cen. Ugodne cene event. nizki mesečni obroki.

IGN. VOK, specialna trgovina šival. strojev in koles Ljubljana, Sodna ulica 7, zraven sodišča.

Zahtevajte cenik. Zastopniki se sprejemajo.

Večkrat sukane, šesterooglate, v ognju pocinkane strojne žične pletenine s 13—120 mm širokimi petljami različnih debelosti

1215—III

priloge za ograditve parkov za divjačino, vinogradov, drevosno, kot varstvo prot zalcem, za paslake, varstvo proti teči, fazanarilo, voliere in kletke, za igra- lišča lawn-tenisa (do 3 m širokosti v zalogi), za Rabitzovo steno, monirsko gradnjo itd. Te pletenine se šele po sploštem v ognju pocinkajo in zatorej ne rjave in so tudi trdnje nego vse iz pocinkane žice napravljene pletenine, dalje štirooglate žične strojne pletenine za ograditve vseh vrst, okenske mreže in mreže za pesek in gramoz, vse ogradni material, jeklena bodeča žica za plotove, žičaste in litoželezne ograje, stonniške, okenske, grobne, grobniške, pročelne in balkonske ograje ter vse zadnje izdelke dobavljajo po nizkih cenah

Hutter & Schrantz d. d., Dunaj VI., Windmühlg. 26/42

tvarnica staroskega in klobučevastega blaga. Naravni vzorci in pojasnila vsake vrste gratis in franco. Dobiva se pri vseh večjih trgovcih z železnino.

Volno

ovčjo, oprano in neoprano, kupim vsako množino po naj- višji ceni proti takojšnjemu plačilu ter plačam vožajo sam.

Veletrgovina R. Stermecki, Celje šteč. 15, Stajersko.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalet streh in klepar, vpeljalec strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Priporoča se sl. občinstvu za izvrše- vanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno- cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kle- parska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

M. ROSNER & Co.

v Ljubljani

veležganjarna sadja in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. a.:

slivovko

brinjevec

hruševvec

tropinovec

pristnost zajamčena.

Vermut-vino

najboljše kakovosti.

Ugodne cene!

Vzorci na razpolago.

Lepe prsi

Suhi

dobe deklice in žene vsake starosti, ako rabijo moje najnovejšo mazilo za prsi, rabi se samo na zunaj, edino resnično učinkujoče sredstvo, zajamčeno ne- škodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče mlo 60 vin.

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumpergasse 49 K, 2. Stock.

Delniška družba združenih pivovaren
Žalec in Laški trg v Ljubljani.

VABILO

XII. rednemu
občnemu zboru

Delniške družbe združenih pivovaren Žalec
in Laški trg v Ljubljani

ki se vrši

v nedeljo, dne 6. junija 1915 ob 2. uri popoldne
v pivovarni v Laškem trgu

Dnevni red:

1. Poročilo upravnega sveta o letnem računu preteklega leta.
2. Poročilo revizijske komisije.
3. Volitev upravnega sveta.
4. Izvolitev treh računskih preglednikov in dveh namestnikov.
5. Slučajnosti.

V LJUBLJANI, v mesecu majniku 1915.

Upravni svet.

§ 17. pravil: Vsaka delnica ima pri občnem zboru svoj glas.

§ 18. pravil: Delnice, za katere se hoče izvrševati pravica gla- sovanja, se morajo založiti najkasneje 6 dni pred občnim zborom na mestih v pozivu označenih, in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položnikovo ime in iz katere mora biti razvidno tudi število delni- čarju pristojnih glasov. Založene delnice morajo biti opremljene s še ne zapadlimi kuponi.

§ 19. pravil: Vstop k občnemu zboru je dovoljen le proti po- kazu legitimacije.

Kot založna mesta delnic so določena: Pivovarna v Laškem trgu, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju, Savinska posojilnica v Žalcu.

1286

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravstveni lek za izvrstnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled.

Bužne, lepe prsi

dobite ob rabi med.

dr. A. Rixa kreme za prsi oblatveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnarji, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 1086

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.
Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Klatem jolana“, drogeriji Kana in „Adria“.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten **Portland-cement** v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote **daleč nadkriljujoči** dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno **apno.**

Priporočila in izpričevala 3910

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

ORALNO ORODJE

sejalni stroji, plugi, valjarji, brane, kultivatorji

Kosilni in žetveni stroji

kosilniki za travo in žito, snopovezi, grabilniki in obračalci sena

Mlatilni stroji

z navadnim in dvojnim čiščenjem.

Bencinovi motorji — Bencinove lokomobile

izdelujejo in dobavljajo v priznani najboljši izvršitvi

PH. MAYFARTH & Co, Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Tvornica poljedelskih in obrtniških strojev.

Katalog št. 572 gratis in franko. 1037

Ivan Jax & sin

v Ljubljani, Dunajska cesta 15

priporoča svojo bogato zalogo

vozniških koles.

Šivalni stroji

za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

Pisalni stroji „ADLER“,

Pletilni stroji

vseh velikosti

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in edini zapri-

ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča.

Ljubljana, Kongresni trg 15.

(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojevalnica

klavirjev in harmonijev

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga

glasbenega orodja, strun in muzikalij.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösen-

dorfer, Höhl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder

Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh

modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z

angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno

obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamena naj-

ugodnejša. Ugaševanje ter popravila strokovno in ceno.

Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate **izključno lo-**

jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom **falsi-**

fikativ in navideznega „**sololna**“ pri kričalih, ki se

drzno govoriti o „**dobrem blagu**“, dasi nimajo ni

jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Štampilje

vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.

Anton Černe,

graver in izdelovatelj kavičkovih štampilj

Ljubljana, Selenburgova ulica 1.

Ceniki franko. Ceniki franko.

: TONI : JAGER

Ljubljana,

Zidovska ulica št. 5.

Predtiskarija

najnovestih vzorcev

za vezene obleke

in bluže.

Pekarija, slaščičarna in kavarna

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

Jos. Rojina modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške

uniforme:

po meri

v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo veliko izbor

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Velika prodajalna

s komptarjem, prostornimi skladišči in veliko kletjo, v kateri se že 80 let nahaja **špecerijaska trgovina**, se na Kongresnem trgu št. 10 (Dvornem trgu št. 1) z 1. novembrom t. l. v najem odda. 1256

Pojasnila v odvetniški pisarni v Gosposki ulici št. 3, I. nadstropje.

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za nakup in prodajo zemljišč in posestev

VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec 408

Ljubljana, Trnovski pristan 14.

Prodajalci ali kupci naj se obrnejo na zgoraj imenovano posredovalnico. Vse vrste posestva, vile in zemljišča na izbero. — Tajnost zajamčena. —

Ustanovljena 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon številka 154.

BRATA EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja 41

Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana

nasproti hotela „Union“.

Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Stroje za košnjo in žetev

najboljši avstrijski fabrikati in sicer

kosilnice za travo in žito

ter druge poljedelske stroje v vsaki poljubni opremi

po najnižjih cenah

Ernest Schmolka, Dunaj II.

Novaragasse št. 32.

Edino zastopstvo za Kranjsko in Spodnje Štajersko:

FRANC HITL, Ljubljana, Martinova cesta 2.

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše

kakovosti. Napredaj samo pri

JULIJI STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični

čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12.50—16.50.

Ljubljana Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.

puškar

priporoča svojo **veliko zalogo** raznovrstnih 280

pušk in samokresov

lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, sulskih in čeških strogo

preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno priporočam lahke **treceve** in **puške Bock** s Kruppovimi cevmi za brezdimni smodnik. — Priporočam tudi

veliko zalogo vseh lovskih potrebščin

po najnižjih cenah.

Popravila in naročbe se izvršujejo točno in zanesljivo. Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštnine preste.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet

zimnatih modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Ustanovljena 1847.

Najnižje cene.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

K 202,841.404.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. aprila 1915:

K 88,192.085.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vojal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hli „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in rezerve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posejila nanje.

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Erzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šteč. 41

Lepo moderno

stanovanje

obstoječe iz 3 sob, kuhinje, kopelji, itd. z elektr. razsvetlj. odda se za **ma-jov torkin**, v III. nadstr. vogalne hiše Dunajska c. 22, in Sodna ul. 1. Natančneje v I. nadstr. „Hotela pri Ma-liču“ vrata št. 12. 485

Pristno brnsko blago.

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Kuponom 3-10 dolge
za popolno moško obleko
(suknja, blazice, telovnik)
„stane samo“ 1 kupon 8 kron
1 kupon 10 kron
1 kupon 15 kron
1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K
dalje blago za površnike, turistovski
ločen, svilnate kamgarne, blago za dam-
ske obleke itd. razpošilja po tvorniških
cenah kot solidna in poštena vrlo znana

Zaloga tvornice za sukno
Stegel-Imhof v Brnu (Brünn).
Vzorci gratis in franco.

Od tega, da direktno naročajo blago
pri firmi Stegel-Imhof na tvorniškem
kraj, imajo privatni odjemalci veliko
prednost. Največja izbira. Stalne naj-
nižje cene. — Tudi najmanjša naročila
se izvrše najpozorneje in natančno po
vzorcu. 465

B. GÖTZL
LJUBLJANA, Mestni trg 19

priporoča

krasne novosti spomladnih in letnih oblek in površnikov domačega izdelka

po izredno nizkih cenah.

Brez konkurence!

Solidna postrežba!

Najnižje cene!

Najnižje cene!

*Modni salon A. Mildner nasl.**P. Barborič Ljubljana, Mestni trg 7*

priporoča svojo veliko zalogo okičenih

slamnikov, praznih oblik, cvetlic i. t. d.

Vedno velika izbira žalnih klobukov.

Popravila točno in ceno.

Popravila točno in ceno.

Dobro blago!

Poletno stanovanje.

V gradiču „Ernje“ v bližini železn. postaje Grosuplje, je oddati za takoj ali pozneje dvojje lepih poletnih stanovanj, obstoječih iz 2 ozi. 3 mebliranih sob in kuhinje. V porabo je lep, velik senčnat vrt. Lega krasna. Vodovod z izbornim pitno vodo. V neposredni bližini lep senčnat gozd in potok za kopanje. Pojasnila daje lastnik: gosp. Ign. Valentincič v Ljubljani, Dunajska cesta šteč. 29. 1258

Lasne kite

najkrajše kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne ped-lage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah priporoča

Štefan Strmol

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

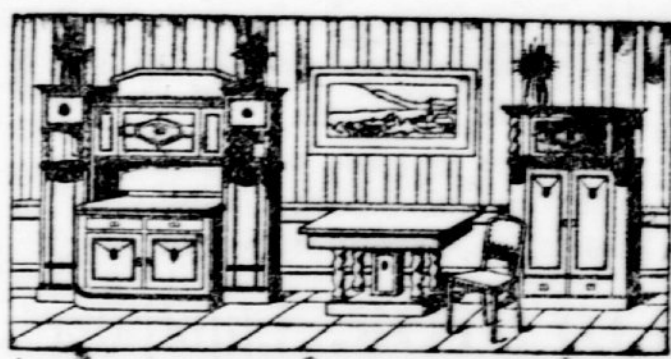
Postrežba točna in vestna.

Vizitnice v elegantni obliki priporoča Narodna tiskarna.

Ceno se preda
stroj za sladoled
z ledeno emaro. 1267
Več pove Brandt, Sp. Šiška.

Krapinske toplice (Hrvaško.) Zdravijo protin, revmatizem, ischias.**Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. Mizarstvo.**

Popolna
spalna oprava:
2 postelji, 2
omari, 2 nočni
omari in 1
umivalnik z
marm. ploščo
in ogledalom
K 350.—

Jamei se za
solidno delo.
Cene
konkurenčne.
Zahtevajte naj-
novejši katalog,
kateri obsega
nad 300 mo-
dernih slik.

— **Otroški vozički.** —

J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Popravila in preoblike
točno in ceno.
Najcenejše
**dežnike
in solnčnike**
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo
zelo solidne trdnosti**M. Kristofič-Bučar**
Ljubljana, Stari trg šteč. 9. — Lastna hiša.Najnovejša **KOSTUME** Najnovejša**BLUZE** : Plašče, jope : **KRILA**
Zalze — domače obleke
Perilo, čepice, modrice
in modne predmete.**Otroške oblekice in obleke za mladenke.**

Higienične perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740,000.000.—
Vlog „ 44,500.000.—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

4 1/2 %

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. Hranilnica je **pupillarno varna** instoji pod kotrolo **c. kr. deželne vlade.**

Hranilnica posoja na zemljišča in poslopa proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.